

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXVIII Kaina 25 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, SAUSIS — JANUARY 17, 1984

Nr. 11

„Aušra“ Nr. 32(72)

Apie lietuvių padėtį Baltarusijos respublikoje

BALTARUSIJOS TSR LIETUVIŲ KOVA DĖL SAVO TEISIŲ

(Tęsinys)

Gervėčių par. gyventojai ir paraprijos komitetas daug kartų kreipėsi į religijos reikalų igaliojinį Gardino srt. drg. Lyskovą A. L. su prašymu išspręsti šį klausimą. Kadangi drg. Lyskovas ir kalbėti nenorėjo ta tema, kreiptasi į Jus. Pareikšimą pasirašė 2067 paraprijiečiai. Regimai Jūsų pasiūlytas Gervėčių paraprijiečių pareikšimas — prašymas suminkštinti igaliojinio Lyskovo žirdį. Jis pareikalavo nurodyti kunigą, kuris gali atvykti iš Lietuvos TSR ir užimti Gervėčių bažnyčios klebono vietą.

Paraprijiečiai nurodė kun. Mykolą Petravičių. Po kiek laiko drg. Lyskovas už akių išplūdo kun. Petravičių, gir-dint Gervėčių paraprijos atstovams, ir pareikalavo ieškoti kito kandidato. Antrąjį kandidatą — kun. Juozą Lunį Lyskovas atmetęs pareiškė: „Yra kandidatas, gimęs BTR. Jis mokosi į kunigus. Kai jis pabaigęs mokslą, dirbs Gervėčių bažnyčioje“. Tikintieji negalėjo laukti, jie kreipėsi į mane, kad aš sutikčiau užimti klebono vietą Gervėčiuose, kadangi esu gimęs Gervėčių paraprijoje.

Gavęs iš atitinkamos vyresnybės sutikimą, jog galiu užimti klebono vietą Gervėčiuose, 1979.X.8 kartu su paraprijos komiteto atstovais Savickiu Juozu ir Boleslovu Radkevičium atvykau pas igaliojinį.

Mes buvome labai nuliūdinti ir sujaudinti igaliojinio Lyskovo elgesiu. Jis mus priėmė koridoriuje išdidžiai ir pik-tai. Atidaręs duris, jis paklausė: „Kas jis tokias?“ — nekultūringai parodęs į mane. Paraprijos komiteto atstovai atakė: „Tai tasai kunigas,

kurį mes parinkome į Gervėčių klebono vietą. Jis yra gimęs Gervėčių paraprijoje“. Igaliotinis pareiškė: „Nėra ir nebus su juo jokios kalbos!“ Skaudu buvo, kai igaliotinis taip įžeidžiančiai suteikė mums „audienciją“ koridoriuje.

Tarybiniai propagandistai skelbia, kad Tarybų valdžia nesikiša į Bažnyčios reikalus. O kaip yra tikrovėje? Igaliotinis Lyskovas įsakė 1979.X.8 16 val. Gervėčių paraprijos atstovams ir kunigui, kurį jis pasiryžo pratempti į klebono vietą, atvykti į savo kabinetą ir suderinti kunigo paskyrimo klausimą į Gervėčių klebono vietą. Ir kas įvyko? Paraprijos klebono vietą igaliotinis bet kokia kaina pasiryžo pratempti visiškai netinkamą kandidatą, nemokantį lietuviškai. Be to, kunigas, neaušerinęs klausimo su dvasine vyresnybe, negali vesti derybų su paraprijos atstovais, o juo labiau su igaliojinium — ateistu. (...) Igaliotinis Lyskovas parinko jauną kunigą ir paskyrė jį į Gervėčius...

Gervėčių paraprijoje lietuvių meldėsi lietuviškai caro laikais, kaizerinėse, lenkų, hitlerinės okupacijos metais, o dabar prie Tarybų valdžios (...) lietuvių neturi galimybės klausyti Dievo žodžio gimtąja kalba, nes igaliotinis Lyskovas paskyrė klebonu kunigą, kuris nė žodžio nemoka lietuviškai.

Labai prašau Jus: leiskite atvykti iš Lietuvos TSR kunigui, kuris užimtų Gervėčių paraprijos klebono padėjęjo (vikaro) vietą.

Adučiakis, 1979.XI.10

Kun. B. Laurinavičius
(pabaiga)

Mirė libanietis, Izraelio draugas

Tel Avivas. — Šeštadienį mirė Libano karininkas Saad Haddad, 47 m. Jis Libane buvo laikomas išdaviku, nes nuėjo tarnauti Izraeliui, gynė Izraelio teritoriją nuo palestiniečių puolimų, padėjo Izraeliui tvarkyti karą okupuotose Libano žemėse. Jis mirė nuo leukemijos.

Majoras Haddad tvirtino, kad jo vadovaujama Laisvojo Libano milicija išsaugojo pietinį Libaną nuo Sirijos okupacijos, apsaugojo daug libanietių nuo civilinio karo nuostolių.

Izraelio vyriausybė apgailėstavo Haddado mirtį, premjeras pasakė, kad majoras buvo didelis Libano patriotas, geras Izraelio draugas.

Paminėjo Kingo gimtadienį

Atlanta. — Amerikoje praėjusį savaitgalį buvo paminėtas civilinių teisių kovotojo, Nobelio Taikos premijos laureato Martin Luter Kingo gimtadienis. Jis būtų buvęs 55 m. amžiaus.

Šeštadienį Atlanto baptistų bažnyčioje ekumeninėse pamaldose dalyvavo Chicago arkivyskupas kardinolas Joseph Bernardin. Jis pavadino Kingą tautiniu herojumi ir krikščionybės pranašu, kuris troško teisingumo ir taikos. Kardinolas ta proga pasmerkė pasaulio ginklų lenktynes, nurodydamas, kad Amerika turėtų pačiu metu didina sumas ginklams, o mažina jas socialiniams reikalams.

Sovietai didina paramą Angolai

Maskva. — Sovietų Tass agentūra paskelbė, kad Sovietų Sąjunga, pasitarusi su Angolos ir Kubos vyriausybėmis, nutarė sustiprinti Angolos gynybą, teritorinį neliečiamumą ir nepriklausomybę. Angolai parama padidinama ryšium su Pietų Afrikos respublikos puldinėjimais. Jie vykdomi gavus Amerikos paramą ir pritarimą, rašo Tass. Sovietų spauda plačiai rašo apie Angolos armijos pergales prieš „banditus“ — Unita grupę, kuri siekia visišką Angolos nepriklausomybę.



Buvęs Vakarų Vokietijos kancleris Helmut Schmidt ir buvęs valstybės sekretorius Henry Kissinger susitiko Briusely, kur Georgetown universiteto tarptautinių studijų centras suorganizavo seminarą apie NATO ateitį ir pasaulio saugumo klausimus. Seminare paličiami ir NATO valstybių nesutarimai bei jų priežastys.

Tariasi islamo valstybių vadai

Casablanca. — Maroke prasidėjo islamo valstybių vadų konferencija. Prieš tai posėdžiavo užsienio reikalų ministeriai, bandė suplanuoti darbotvarkę. Pasaulyje yra 42 islamo konferencijos narės, tačiau daug valstybių dėl įvairių kivirčių atsisakė suvažiavimo dalyvauti.

Organizacijos centro sekretorius, Tuniso diplomatas Habib Chatti kalbėjo atidaromoje kalboje apie nesutarimus islamo šalių tarpe. Padėtis nuo paskutinės konferencijos, kuri įvyko prieš trejus metus Mekoje, dar pablogėjo. Krizės skaldo musulmonus, kenkia jų pažangai, silpnina jų galią ir juodina jų vardą, pasakė sekretorius, nurodęs, kad toks susiskaldymas net neleidžia gintis nuo įvairių priešų.

Islamo valstybių suvažiavimas apgailėstavo sovietų okupaciją musulmonų Afganistane, kritikavo pakartotinas Amerikos provokacijas prieš Siriją. Pasidžiaugta, kad pastaruoju metu Amerikos Sirijos santykiai šiek tiek sušvelnėjo ir duoda vilčių, kad Amerika peržiūrės savo Viduriniųjų Rytų politiką.

Islamo valstybės labai skaudus Irano-Irako konfliktas, kuriame liejamas abiejų šalių islamo išpažinėjų kraujas. Apie reikalą užbaigti šį karą kalbėjo Saudi Arabijos užsienio reikalų ministeris princas Saud al Faisal, prašydamas sugestijų iš visų konferencijos dalyvių, kaip užbaigti Persų įlankos karą.

Konferencijoje nedalyvavo Afganistanas, nes konferencija nepripažįsta dabartinės, sovietų pastatytos, ateistinės vyriausybės. Nedalyvavo Egiptas, nes jis pasirašė taikos sutartį su Izraeliu. Iranas neatsiuntė savo atstovo, nes konferencijoje dalyvauja Irakas. Libijos delegacija paskelbė, kad jų valstybės vadas pulk. Khaddafi nedalyvauja, jei konferencijoje bus kalbama apie Egipto įsileidimą į šią organizaciją. O tokių pasiūlymų jau buvo. PLO svarbiausia grupė Al Fatah

raštu pranešė, kad ji nesipriešintų Egipto sugražinimui ir arabų pasaulio tarybas. PLO yra pilnateisis islamo konferencijos anrys. Pirmininkas Arafatas pritarė Egipto sugražinimui ir islamo konferencijos narių tarpa.

Tarp valstybės galvų nebuvo Sirijos prezidento Assado ir Jordano karaliaus, kuris vos išėjo iš ligoninės, kur gydė skilvio žaizdą. Be to, karalius Husseinas užsiėmęs valstybės reikalais, naujo Jordano parlamento sesija.

Pakeisti varovai

Vilnius. — Sausio 2 Lietuvos komunistų partijos centro komitete įvyko kai kurių pakeitimų. Iš centro komiteto politbiuro atleistas K. Kairys, kuris paleistas į pensiją. Jo vieton paskirtas Vilniaus miesto komunistų pirmasis sekret. V. Mikučiauskas. Atleistas CK administracinių organų skyriaus vedėjas A. Builys, jo vietą užims S. Apanavičius. Atleistas kultūros skyriaus vedėjas S. J. Simkus, jį pakeis S. Renčys. Pakeistas ir kompartijos CK užsienio ryšių skyriaus vedėjas F. Strumilas, jį pakeis M. Sadovskis.

Padėtis Libane

Beirutas. — Družų Libane politinis vadas Walid Jombatt pasakė Damaske, kad derybos su Libano prezidentu Gemayeliu tapo nebeįmanomos, nes Libano kariuomenė lauzo sutartas karą paliaubas, remia krikščionių falangistų veiksmus.

Libano užsienio reikalų ministeris Eli Salem pažadėjo atitraukti Libano dalinius iš Shoufo kalnų ir perkelti ten tarptautinės taikos kariuomenės dalinius. Musulmonai kaltina kariuomenę, kad ji bando užimti vis naujas musulmonų pozicijas Beirut ir jo apylinkėse.

TRUMPAI IŠ VISUR

„Amerikos Balso“ radijas sausio 16 d. davė visam pasauliui vedamąjį, kuris atspindi JAV vyriausybės pažiūras į šv. Kazimiero sukaktuvinius metus. Vedamajame primenami nuiteistieji kunigai, išniekinta šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje ir kt.

Valstybės departamento raportas atidengia, kad sovietai yra sulaužę ar, galimas daiktas, sulaužę visą eilę praeities ginklų kontrolės sutarimų.

Tūkstančiai jaunų kinų sukėlė Hong Konge riaušius, buvo sužeisti 28 žmonės, policija suėmė 125 triukšmą-darius.

Honduras paskelbė, kad nutarta nesimti keršto veiksmų prieš Nikaragvą, kurios pasienio sargyba numušė JAV helikopterį ir nušovė Honduro teritorijoje nusileidusį amerikietį Jeffrey Schwab.

Du JAV karo laivai apšaudė musulmonų ginklų pozicijas prie Beirut po to kai buvo apšaudytos marinių pozicijos Beirut, kurio aerodromas dėl puolimų buvo uždarytas, padegti skysto kuro tankai. Jau trečią kartą JAV karo laivai apšaudė druzų ir šijitų frontą.

Prezidentas Reaganas vakar pasakė kalbą apie santykius su Sovietų Sąjunga. Jis nurodė, kad Amerika šiuo metu yra stipri ir atėjo laikas nustatyti konstruktyvius, realybe paremtus, santykius su Maskva.

Trečiadienį Stokholme planuojamas sekretoriaus Schultzo ir sovietų Gromyko susitikimas. Sekretorius Shultz pasakė Londone, kad JAV vyriausybė nelinkusi daryti nuolaidas sovietams, tačiau sieks dialogo visais tarptautiniais klausimais.

Tarptautinio Išvystymo organizacija per Pasaulinį Banką gavo 9 bil. dol. iš 31 pasaulio valstybės. Bankas prašė net 16 bil. dol. atsilikusių šalių paramai. Vien JAV davė paramai 2.25 bil. dol.

Izraelio šarvuotis užvažiavo ant minos okupuoto Libano kelyje, trys kareiviai sužeisti.

Helsinkio šalių konferencija

Stokholmas. — Sausio 17 Švedijoje prasideda Europos Helsinkio valstybių konferencija C.D.E. Pilnas jos pavadinimas — Conference on Confidence and Security Building Measures and Disarmament in Europe. Tai būsimi svarbi Vakarų-Rytų dialogo dalis, dėl kurios vyko ginčai Madrido konferencijoje. Šitokią konferenciją pasiūlė Prancūzija, jai pritarė Vakarų šalys. Madride Vakarai reikalavo, kad šis Stokholmo tęsinys nebūtų propagandos forumas. Konferencija turės svarstyti kaip išvengti netikėto karo senaisiais ginklais. Bus bandoma mažinti pavojų, kad viena pusė nepulstų kitos netikėtai, kad karas nekiltų dėl komunikacijų stokos ar iš neusipratimo. Bus svarstomi kariuomenių manevrai. Sovietai Madride sutiko, dar vadovaujant prezidentui Brežnevui, kad sovietai praneš apie karinius manevrus, apie kariuomenės perkėlimus vykstančius nuo vakariinių sienų iki Uralo kalnų. Vakarų Europos šalys pranešė apie savo kariuomenių kilnojimus ne tik Europos žemyne, bet ir prie Europos esančiose jūrose bei oro erdvėse.

Sis sovietų erdvės praplėtimas nuo vakariinių sienų iki Uralo laikomas Madrido

Pritarė raportui

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas savo šeštadienio radijo pareiškime pritarė Kissingerio komisijos raportui apie padėtį Centrinėje Amerikoje. Salvadoras turi gauti didesnę Amerikos paramą socialinėms reformoms ir krašto gynybai nuo komunistinių jėgų. Prezidentas pritarė ir kritikams, kurie reikalavo, kad Salvadore būtų gerbiamos žmogaus teisės. Mes negalime leisti nė vienai iš tų grupių (komunistams ir mirties komandoms) sunaikinti Salvadoro demokratines jėgas, pasakė prezidentas.

Čado derybos

Addis Ababa. — Afrikos Vienybės kviečiamą Čado klausimų konferencija sutrukdė Čado užsienio reikalų ministro Idriss Miskine mirtis. Buvo susitarta, kad konferencijoje dalyvaus Čado prezidentas Habre ir buvęs prezidentas, dabartinis sukilimo vadas, Goukouni. Sis atvyko ir buvo labai iškilmingai Etiopijos valdžios priimtas. Tas supykino prez. Habre, kuris pasakė, kad jis yra valstybės galva ir jam tinka raudoni kilimai ir garbės sargybos, o ne buvusiam prezidentui.

Pasaulinė spauda paskelbė apie amerikietio kareivio pagrobimą Vakarų Vokietijoje, tačiau įvykis dar tiriamas, nes įtariama, kad jokie pagrobimo nebuvo. Pagrobtasis 21 m. kareivis „mėgstas kalbėti“, turįs plačią fantaziją.

Evangelistas Jerry Falwell, Moralinės Daugumos vadas, pareiškė televizijos programoje, kad jis nepritaria diplomatinių santykių užmezgimui su Vatikanu. Popiežius iki šiol dar nepripažino Izraelio valstybės, prikišo kun. Falwell.

konferencijos apčiuopiamu laimėjimu, nes Helsinkio konferencijoje sovietams buvo palikta teisė pranešėti tik apie manevrus vykstančius 250 mylių nuo vakariinių sienų.

Šioje konferencijoje bus aptariami konkretūs karo veiksmų rizikos sumažinimo klausimai. Valstybės negalės, teoretiskai kalbant, pradėti netikėto karo, prisidengdamos karinių pratimų skraiste. Bus bandoma apšunkinti bet kuriai Europos galybei netikėtai užpulti kitą.

Po ilgai užtrukusios Madrido konferencijos, kuri turėjo patikrinti, kaip baigminį Helsinkio aktą pasirašiusios valstybės laikosi savo pažadų, turi įvykti visa eilė susirinkimų. Vienas jau įvyko Helsinkyje pernai spalio 25. Čia buvo pasiruosta dabartinei Stokholmo konferencijai. Po šios kovo 21 d. Atėnuose įvyks šešių šalių susirinkimas, kuriame bus svarstoma kaip taikiai išspręsti ginčus (Meeting on the Peaceful Settlement of Disputes). Spalio 16-26 Venecijoje bus seminaras apie Viduržemio jūros šalių bendradarbiavimą. Ateinančiais metais gegužės 7 Ottawoje prasidės ekspertų suvažiavimas, kuriame bus kalbama apie žmogaus teises. Tais pačiais metais, 1985 spalio 15 Budapešte sutartas Kultūrinis Forumas. Vėl 1985 m. Helsinkyje įvyks suakties suvažiavimas, kuris peržiūrės, kas per 10 metų padaryta, kad Europos Saugumo ir Kooperavimo susitarimas būtų įgyvendintas. Pagaliau 1986 balandžio 16 Berne, Šveicarijoje įvyks ekspertų posėdis, kuris svarstys Europos žmonių kontaktų klausimą, informacijos, kultūrinį, švietimo pasiekimų reikalus.

Mirė Niunka

Vilnius. — Gruodžio 26 d., eidamas 77-sius metus, mirė senas ok. Lietuvos komunistas Vladas Niunka, gimęs Baisogaloje. Į partiją jis įstojo 1928 m., veikė pagrindėje, jam buvo pavesta kelti revoliuciją Žemaitijoje. Už tą veiklą Niunka ne kartą buvo suimtas.

Sovietų kariuomenei įteigus į Lietuvą, Niunka tapo „Tiesos“ redaktorium, vadovavo rinkimams į „liaudies seimą“. Po to buvo paskirtas prokuroru, persekiojo ir liaudies priešus. Vėliau V. Niunka buvo žurnalo „Komunistas“ vyr. redaktorius, Mokslių Akademijos politikas, vadovavo ateistinei „Žinijos“ draugijai. Ilgus metus buvo komunistų CK narys ir vietinio politbiuro narys. Rusai atsilygino Niunkai įvairiais garbės ženklais ir medaliais, jų tarpe dviem Lenino ordinais.

Palaidotas Antakalnio kapinėse gruodžio 30 d.

KALENDORIUS

Sausio 17 d.: Sulpicijus, Leonilė Dovainas, Vilda.
Sausio 18 d.: Leobardas, Priska, Darius, Ragnytė.

Saulė teka 7:15, leidžiasi 4:46.

ORAS

Debesuota, gali snigti, temperatūra dieną 15 l., naktį 5 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTTI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

ASMENYBĖS SUŽMOGINIMAS — GIRTAVIMO ATSISAKYMAS (4)

Pats laikas lietuviams paklausti vyksupo Motiejaus Valančiaus patarimo ir pradėti, be svaigalų apseinant, tikrai žmonišką keliu keliauti. Mediciniškas raginimas

Yra nustatyta, kad mažiausiai 90 milijonų amerikiečių neapsieina be svaigalų. Blogiausia, kad jų kas dešimtas susilaukia sunkenybių dėl svaiginimosi. Todėl pats laikas kiekvienam lietuviui pasakyti gana girtavimo. Net moterų girtavimas sparčiai gausėja. Nemažta toks elgesys ir septynioliktųjų tarpe. Pastarieji, išsiganę narkotikų sukeltamą blogybę, pasi-leido gerti alų ir degtinę.

Girtavimas toks šio krašto prekybai ir pramonei kasmet atsieina 18 milijonų dolerių: sumažta gamyba, sugaistama sergant dėl persigėrimo ir pagausėja nelaimingi atsitikimai darbovietėse.

Ne vien amerikiečiai girtauja. Jau 1976 metais Rusija ir Prancūzija paskelbė, kad jų didžiausia visuomeninė sunkenybė yra alkoholis. Mat, tuose kraštuose dėl girtavimo kepenų sunykimas (cirozė) ir dėl svaiginimosi pasitaikę nelaimingi atsitikimai yra gyvi liudininkai alkoholio daromos žalos tuose kraštuose.

Kas yra alkoholis?

Yra visokių alkoholis apatarių. Geras bus toks: nėra didelio skirto, ką tu geri — alų, degtinę, vyną ar šampaną; nesvarbu, ar geri rytai ar po pietų; nėra skirto, ar geri kasdien ar tik savaitgaliais; nėra skirto, ar tu geri vienas ar su draugais; nieko nereikia, ar geri namuose ar kitur — jei toks gerimas esad tavo gyvenimą — tu esi alkoholis.

Alkoholiui neįmanoma gerti su saiku, kaip dauguma žmonių elgiasi. Kartą vieną gūrkšnį svaigalų nurijęs, alkoholis baigia gėrimą pasigėrimu. Ir ne neatšimena, kaip tai įvyko. Kiekvieną kartą pasigėrimas yra prieš alkoholio norą. Alkoholis ligai gėlant, ligonis prisiekia daugiau negerti, o visada jo pradėtas gėrimas pasibaigia pasigėrimu.

Koks žmogus tampa alkoholiu?

Bet kuris žmogus, kuris turi prigimtą netvarką smegenyse, pirmi pasitaikusiai pro-

gai išgerti, nepajėgia susilaikyti negėres iki pasigėrimo. Su tokia netvarka smegenyse žmogus yra kaip viščiukas tarp vanagų: pastarieji jam siūlo gerti dėl smagumo-draugystės, sveikatos... o girtuoklio gyvenimas yra pribaugiamas vienu stikliuku. Toks tariamų draugų elgesys yra tikra žmogudystė. Tą tiesą visi turime įsidėti galvosna ir niekada nesūlyti būsimam alkoholiui nė vieno lašo svaigalų. O esamą girtuoklį vienu stikliuku "draugai" tegul nuleidžia kapų duobėn. Tokia elgsena turi liautis mūsiškių tarpe. Nė vienas žinomas alkoholiui nesūlykime nė vieno lašo svaigalo. Dar daugiau — visi sudarykime tokias sąlygas, kad alkoholis negalėtų nė paragauti svaigalų per visą savo likusį gyvenimą. Šitokiam saviškio pasitarimui visi burkimės ir veikime.

Tokiam visų nealkoholikų elgesiui atsirasti reikia visų pirma normalios asmenybės žmonių, kurie pildytų gyvenime apsaugos nuo girtavimo dėsnius. Reikia visiems vaikiškimams taip asmenybėmis susitvarkyti, kad visi svečiai tik nesūlytų alkoholiui svaigalų, bet jį saugotų nuo svaigalų lašo kaip nuo ugnies. Tik taip elgiantis nealkoholikas, palengvės gyvenimas alkoholiu.

Alkoholiu — su smegenyse trūkumu — gali būti kiekvienas mūsiškis: vyras, moteris, senas, jaunas, gabus ir puskvailis, išsimokslinęs ir beraštis, gabus prekybininkas ar Madisono gatvės pavargėlis. Juo gali būti gydytojas, dvasiškis, advokatas bei eilinis darbininkas.

Išvada. Alkoholiu tėvų vaikų didelė dauguma yra alkoholis: su smegenyse trūkumu. Taip dabar nustatyta paskutiniu laiku, atlikus tinkamus tyrimus. Vienas visų geriausių artimui pasitarimų yra šis: nesūlyti svaigintis nė vienas, ypač žinomam alkoholiui. Jei ir turės smegenyse trūkumą žmogus, bet neragaus svaigalų — toks žmogus netaps alkoholiu. Mat, tas smegenyse dabar surastas trūkumas verčia pradėjusį gerti žmogų gerti iki pasigėrimo. Kadangi nežinome, kuris žmogus savo smegenyse turi minėtą trūkumą, todėl reikia visiems eiti vyksupo Valančiaus pėdomis. Daugiau tuo reikalu kita karta.

Pasiskaityti. The Ann Landers Encyclopedia, from A to Z.



Jonas Puceta (kr.), Algis Karaitis ir dr. Ona Vaškevičiūtė eka kultūrinę programą Sodybos pažmonyje. Nuotr. M. Nagio

GERA ŽMONA — GERIAUSIAS VAISTAS

Klausimas. Didž. Gerb. Daktare J. Adomavičiui, skaitant "Drauge" jūsų vedamą sveikatos skyrių, teko ir man sėkmingai pasinaudoti Jūsų nuosirdžiais gerais patarimais bei aiškinimais, už ką esu Jums labai dėkingas. Kadangi Jūs savu geraširdžiumu daugeliui žmonių ligose ir padedat, tad atleiskit man, kad drįstu šį kartą prašyti Jus padėti mano draugui sunkiai sergančiam nuo 3-jų metų Parkinsono liga.

Pirmiau drebėjo tik kairioji ranka, o dabar dažnu atveju dreba visos šonai ir kalba užkimusia gerkle. Pirašyti vaistai nerūgi ligų specialisto: Sinemet ir Cogentin 3-4 kartus į dieną ne tik nieko nepada, bet kartais blogiau darosi.

Jis dirbo raštinėje kaip sąskaitininkas, amžius — 70 metų. Pensininkas. Vedęs, bet nelaimingai, kadangi žmona paliko jį, ir jis dabar yra vienišas. Jis labai pergyvena šitą išsiskyrimą.

Laikraštėje (ne mūsų) sužinojau, kad sėkmingai yra vartojamas vaistas DEPRENIL, kuris vartojamas Kanadoje, bet jo daktaras pareiškė, kad Amerikoje jis neįvartojamas.

Nuosirdžiai sveikindamas iš anksčiau Jums, Gerb. Daktare, dekoju ir laukiu atsakymo. Jus didžiai gerbiu.

Atsakymas. Amerikoje nėra vaisto Deprenil. Dėl to Tamstai ir draugui nereikia nusiminti — ir štai dėl ko. Jo nelaimės priežastis didžia dalimi yra šeimos nelaimė, nėra pati liga, kaip aprašyta, nėra sunki Parkinsono ligos forma. Šiame atsitikime šuo yra štai kur pakastas.

Baisus dalykas yra tada, kai apsieveda jaunieji būdami abu ar vienas iš jų nesutūpę kaip reikiant. Mediciniška kalba tariant, kai asmenybė (nusiškimais) bent vienas iš jų yra neišvystęs kaip reikiant — bent minimaliai.

Tokios vedybos visada baigiasi skrybomis arba vienos pusės kanciomis (kaip Lietuvoje būdavo, kur skryboms nebuvo praktikuojamos), nežūrint, ar civiliai ar bažnytiniai jie esti susituokę. Tas tokių nenormalių žmonių susituokimas yra vien kaukė — laikinai padengiant vieno ar abiejų menką asmenybę, visai netinkamą šeimyniškam gyvenimui.

Tai yra dar vienas įrodymas, kad reikia rengti žmogaus asmenybę tinkamam visokeriopam gyvenimui, įskaitant ir vedybinį — dar nuo negimusių pradėjus.

Šitam pensininkui geriausias vaistas yra nesunkioje Parkinsono ligoje yra ne geriausi turimi nuo tos ligos Amerikoje vaistai (jis juos dabar gauna), bet jo žmonos sunormalėjimas ir sugrįžimas prie savo vyro ir jo globojimas. Taip, ir ne per plauką kitaip!

Klaidas kiekvienas padarome, tik klaidoje nė vienas išmintingasis nepasilieka. Reikia dėti visas pastangas (Tamstai, dvasiškiui, gimina-

čiams...) suteikti šitam pensininkui geriausio vaisto jo dabartinio negalavimo palengvinimui — jo žmonos sugrįžimo įgyvendinimui.

Laikytis jis turi savo gydytojo ir pildyti jo patarimus, visai po Kanadą nesidairant ir nenusimenant, kad negaunama tenyškių tablečių. Reikia visiems, tą pensininką užjauciantiems, mesti vien tabletei pavedinėti visą darbą: reikia šitam ligoniui suteikti reikiamą globą (bent kol žmona grįš). O jei ji negrįš, reikia sudaryti sąlygas tokias, kad jis kuo mažiausiai jaustų žmonos netekimą. Jam besant nuosirdžių ir supratlyvų globėjų aplinkoje, palengvės esama liga.

Tamsta tu draugas — įrodyk darbas savo draugiškumą: suorganizuk iam kuo geriau, Tamstai!

LENKIJA NAUJAME SLENKSTYJE

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Keletą kartų esu minėjęs, kad Vokietijos televizija turi labai geras savaitinių įvykių apžvalgas, gerus nuolatinius komentatorius visose Europos sostinėse. Taip pat ir "media" skiria daug dėmesio savo buv. kaimynų gyvenimui, tad visuomet gan lengvai galima susidaryti domimų kraštų vaizdą.

Prie tokių valstybių priklausoma Lenkija, kadangi dalis gyvenimo "nolens volens" sukosi aplink lenkišką kultūrą. Lenkijos politinį, sportinį gyvenimą. Tačiau gal svarbiausiu įvykiu visuomet laikysiu matytas paskutines tragiškas Lenkijos nepriklausomybės dienas — bėgančią kariuomenę, policiją, bėgančius valdininkus iš mūsų sostinės, niekuomet netikėdamas, kad Lenkija gali taip greitai subyrėti...

Berods žurnalistas Jeronimas Cienas dar lenkų okupacijos metu yra pasakęs, kad lenkas yra kaip šiaudas — greitai užsidega, bet greitai ir sudega. Kodėl prisiminiau to mielo švenčiūnisko pasakymą?

Stebėdamas Varšuvos, Gdanako ar kt. miestų vaizdus, vokietų televizijos korespondentų pasiklabėjimus su gyventojais, susidariau įspūdį, kad lenkai su labai maža iliuzija žiūri į 1984 m., kadangi ūkinė — ekonominė problema persveria laisvės svajones, pradėtas Solidarnosc organizacijos.

Kad ši darbininkų sąjunga vėl "prisikeltų" savo sename "pavidale" — mažai kas tiki, nežiūrint popiežiaus apsilankymo ar apdovanojimo Lech Valensos. Sutinku su kelių gyventojų pasakymais televizijoje, kad tie du 1983 m. įvykiai iškilmingas Requiems Solidarnosc organizacijai. Tiesa, kiekvieną kartą filmuojant Gdanako Sv. Brigitos bažnyčioje Mišias, atšaukiamas kun. Jankausko, dalyvaujant tūkstančiams tikinčiųjų, giedant jau pabaigoje Lenkijos himną

riausią globą, visai savo darbo nepavedamas pilulei. Reikia išaiškinti šį reikalą jo žmonai. Jei ji dar turi bent žarijėlę žmoniškumo, ji pajėgs atgauti savyje atsakomybės nusiteikimą, kuris padės jai atlikti reikiamai savas pareigas.

Priešingu atveju, prisieis be žmonos taip globoti sergančią, kad jis kuo labiau pamirštų savo nedalią. Tai bus geriausia jam jo tokioje ligoje pagalba.

Žmonės per daug tiki vaistais. Iš tikrųjų vispasiška pagalba žmogui yra labai svarbi, įskaitant ir vaistų reikiamą naudojimą. Parkinsono liga ir yra viena iš tų, kurioje tinkama globa ligonio yra svarbiausias dalykas, nes veiklių vaistų nuo tos ligos medicina dar neturi. Kartais liga pati savaime palengvėja — visai nepriklausomai nuo vaistų. Tik tada mėginama vaistams visą kreditą suteikti. Ypač jis turi daug naudingų skysčių vartoti, vaistų taip daug imdama — kitaip jis nuodysis jais — dar blogiau jam bus.

Tegul jis su kiekviena tab. geria mažiausiai po dvi stiklines naudingų skysčių (vaisių sūmą, sriubų, vaisių — daržovių tegul valgo ar daug vandens geria). Nuraminkit jį, kad jis tegul nenusimena, tegul nelaukia jo amžiuje ligos pablogėjimo. Nuosirdus jo draugų atsinešimas suteiks jam laimingas likusias gyventi dienas. Sekmės, Gerasis Samanų: suorganizuk iam kuo geriau, Tamstai!

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS — 161000)
Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, Ill.
Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.
Subscription Rates \$50.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$50.00 Foreign countries \$50.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiūnami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto		
	metams	1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$50.00	\$30.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$50.00	\$30.00
Užsienyje	\$50.00	\$30.00
Kitur — Amerikoje	\$50.00	\$30.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00	\$19.00

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 — 4:00
- Redakcija straipsnius taisto savo nuožūre. Neįnaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatka. Skelbimų kainos prišiučiamos gavus prašymą.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Priima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.r. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. ZIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą.
Tel. — 337-1285

Dr. Peter T. Brazio ofis perėmt
DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849
Val. pirm. ir penkt. 12-5; antr. ir ketv. 12-6:30; šešt. tik susitarus.

DR. EDMUNDAS VIŽINAS
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai:
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą.
Tel. 585-7755

DR. K. G. BALUKAS
Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatšilėpja, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

DR. JONAS MAZEIKA
DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103 St. Oak Lawn
Tel. 423-8380.
Valandos pagal susitarimą.
Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

Dr. Ant. Rudoko kabinetas perėmt
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-6 o-8; antr. 12-6; penkt. 10-12. 1-6

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIŠKŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
217 East 127 St., Lemont, Ill.
1 mylia į vakarus nuo Ateitinkų namų
Tel. 257-2265
Val. pagal susitarimą.

DR. A. B. SLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą
Tel. 282-4422

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKS AKAUS
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. 753-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštad.

DR. J. RAMA, M.D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Tel. 434-1818 ir 476-3344
Res. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.p. Tik susitarus

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir o-8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. LEONAS SEIDUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2890, rez. 448-5545
Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1166; rezid. 239-2919

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
valandos pagal susitarimą
Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽLIODA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr. ketv. ir penkt.
2-c. šeštadieniais pagal susitarimą

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
valandos pagal susitarimą
Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772



Balfui trūksta siuntimui į Suvalkų trikampių vyriškų-moteriškų batų. Čia Balfu darbuotojas Albinas Dzirvonas alvudiečių aprūpinamas jais Sodyboje. Nuotr. M. Nagio

IŠLAIKYTI AR BĖGTI

Nereikia daug aiškinti, kas yra ši institucija. Užteks keletų faktų. Įsteigtas lietuvių jaunimo centras 27 metus. Čia turi patalpas kelios lituanistinės mokyklos, Čiurlionis galerija, keli archyvai, muziejai, eilė chorų, tautinių šokių grupių, ansamblių. Savo sueigas šaukia skautai, ateitininkai, sportininkai, įvairios organizacijos, klubai. Čia vyksta kongresai, simpoziumai, Kaziuo mugė, parodos, minėjimai, įvairios repetacijos. Yra koplyčia, paminklas žuvusiems dėl Lietuvos laisvės... Šį sąrašą būtų galima dar žymiai pratęsti, bet to nereikia, nes ne tik Chicagoje apylinkės, bet ir kitų kolonijų lietuviai, kituose kraštuose ir net užjūryje gyvenantieji gerai žino, kad čia vyksta apie 80% Chicagoje lietuvių renginių. Ir jeigu šiandien dar nemaža dalis lietuviško jaunimo šneka ir rašo lietuviškai, šia kalba dainuoja, šoka tautinius šokius ir lietuviškai galvoja, tai, be jų tėvų, didelė nuopelnai priskirti Jaunimo centrui.

Naujų rūpesčių kelia ir kai kurios rasinės problemos, palietusios beveik visus Amerikos miestus. Pasitaiko žmonių ir automobilių užpuolimų, vagysčių. Žodžiu, nėra namų be dūmų. Jų yra ir dar žada būti ir Jaunimo centre.

Tačiau ligi šiol dauguma kliūčių iš esmės nugalimos. Pateis institucijos savininkams pasilūsi, 1980 m. buvo įkurta legali visuomeninė organizacija Jaunimo centrui administruoti, įregistruota Lithuanian Youth Center Fund, Inc. (Lietuvių Jaunimo centro fondo) vardu. Sudaryta JC valdyba, energingos Irenos Kriauciūnienės vadovaujama. Ši organizacija jau ketveri metai formaliai ir faktiškai nuomoja iš Jėzuitų Jaunimo centrą, mokėdama nuomos tik 1 dolerį metams. (Mūsų žiniomis per 4 metus ir šį dolerį nėra sumokėjusi...)

Šiuo metu JC rūmus tvarko daugiausia moterys ir tvarko gerai. Padėtis maždaug tokia, kaip Balfe ar Britų imperijoje. Jėzuitai nesikiša į organizacijos reikalus. Abidvi institucijos sklandžiai bendrauja. Iškilus reikalui namus remontuoti, abidvi organizacijos remonto išlaidas padengia lygiomis dalimis. Dabar Jaunimo centro organizacijai dirba daug neapmokamų talkininkų, o reikalingas lėšos renkamos nuomojant patalpas (ypač sales), telkiant narius ir gaunant iš jų aukas. Žodžiu, bėdų yra, bet jos nugalimos.

Bet pastaruoju metu Jaunimo centrui iškylo naujų rūpesčių. Iš pastato rytinės pusės priartėjo nauji kaimynai. Ne visi jie yra pavysdingi, tvarkingi, geri. JC, tiesa, dar nėra jų "apsuptas", bet vis dėlto viena riba sueina.

Nereikia neigti fakto, kad padidėjo ir lankytojų bei jų susisiekimo priemonių užpildinėjimas. Tokių atvejų nėra daug, bet vis dėlto jų pasitaiko. Žinoma, tai nėra vien tik Jaunimo centro problema: ne tik JAV-bėse, bet ir visame pasaulyje, visų tautų bei rasų tarpe yra padidėjęs nusikaltėlių ir nusikaltimų skaičius. Taigi ir Jaunimo centro lankytojus kartais užpuola baltosios, kartais spalvotosios rasės žmonės. Nusikaltimų sulaikymo problema nėra vien JC, bet visos Chicagoje ir net visos Amerikos problema.

Iš tiesų, lyginant su kitomis miestais, užpuolimų skaičius prie JC gal nėra didesnis. Tačiau garsas apie juos sklinda plačiai ir tai dar su "pagražinimais", išpučiant faktus.

Bet JC dabartinė vadovybė į galimus užpuolimus pažūrėjo realiai. Buvo pasamdyti tam tikri saugumo žmonės (Security guards), kurie saugo JC lankytojus ir jų susisiekimo priemones antradieniais, ketvirtadieniais, penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais, taigi 5 dienas savaitėje. Daromi žygiai, kad būtų tam tikroms priemonėms (mūro užtvaramis) apriboti automobilių įvažiavimai. Yra projektų net praplėsti JC žemės plotą nuomos keliu. Žodžiu, dabartinė JC vadovybė savo lankytojų saugumą reikalauja budi ir žada visą laiką rūpintis jų saugumu.

Tačiau kai kurie lietuviai bando kelti paniką, skleidami pramanytus gandus apie šios institucijos netolimą "prašū". Tokių kalbų būna susirinkimuose, smuklėse ir net spaudoje. Kartais jau labai perdėtai nesilaikoma labai sveikos Amerikos biznio etikos: "Gali kiek norėdamas girti savo prekę, bet neniekink kito".

Žinia, kad Chicagoje yra daug lietuvių ir nemažas sąlygų parengimams skaičius. Jaunimo centrui nekienia geri kaimynai: Lietuvių tautiniai, šaukiamieji, ateitininkų rūmai, parapijų salės ir kitos patalpos. Jaunimo centro kūrėjai ir dabartiniai vadovai sveikina iniciatyvą sukurti dar daugiau lietuviams reikalingų pastatų, pirmoje eilėje Chicagoje priemiesčiuose. Bet kam gi pulti Jaunimo centrą, raginti iš jo palaipsniui trauktis, bėgti ir be kovos kapituliuoti.

Per išėjus 27 metus JC daug kam yra tapęs malonia užauga, beveik savais namais. Kai kam dar daugiau. Čia lietuviškoje dvasioje jau išaugo pora generacijų ir gali užaugti dar daugiau. Pastato materialinė vertė pora milijonų, o dvasinė vertė būtų labai sunku doslį įkainoti, nes ji brangėnė už milijonus.

Taigi nebūtų protinga tokį brangų pastatą palikti, iš jo pabėgti. Reikia laikytis ir dėl jo visomis išgalėmis kovoti. Per daug jau 100 metų bėgyje įvairių pastatų lietuviškoji išeivija pristatė ir juos svetimiešiams paliko, kad galėtumėm kam nors ir Jaunimo centrą padovanoti. Jeigu jiem tokios institucijos ir tokių rūmų reikia — tegu patys susikuria, pasistato, įsiruošia.

Tiesa, JC veidas pamažu keičiasi. Seniau jis buvo labai gyvas jaunimu, lituanistinėmis mokyklomis. Dabar jų skaičius sumažėjo, sumažėjo moksleivių ir jaunimo organizacijų narių skaičius. Ir ateityje žada mažėti. Bet dėlto JC vertė nedaug tesumažėjo: jis pamažu virsta visų Amerikos lietuvių kultūrinis centras. Čia sutelktos institucijos: Pasaulio lietuvių archyvas, jo biblioteka, Pedagoginis lit. institutas su gausia ir gerai sutvarkyta biblioteka, Aukšt. Chicago mokyklos knygų rinkiniai. Stiklinėse spintose spindi lietuvių liaudies meno dirbiniai, įvairūs žymenys. Muzikologijos archyve sutelkti milžiniški mūsų dainos bei muzikos dalykų rinkiniai. Pernai prie JC įsteigtas daug žadantis Lituanistikos tyrimo ir studijų centras. Atsiras ir daugyja lituanistinių institucijų, kurios saugos mūsų sukurtas ar iš tėvynės gautas kultūrinės vertybes.

Savo laiku dr. Vincas Kudirka yra rašęs, kad, jei prietas ir išverstų vieną lietuvišką rūmą pagrindinį stulpą — nereikia "išlakstyti", o jo vietoje pastatyti kita. Taigi ir mes nebekime iš Jaunimo centro, o jį stiprinkime.

6. Bartininkų bažnyčioje apylinkėse bent 120 metų gyvenę baltųjų bažnytininkų gyvenę senojo tikėjimo prisiakmė žmonės per tą laiką savo kultūrai, sakoma, galėję naudoti prie Vištyčio esamus, savaiptai priklausiusius didžiulius akmenis. Arčiau miestelio, prie Rytprūsijos sienos esančiame akmenyje buvo iškalta stačiaisiais šonais apie 100c X 50 c X 25c gilumo įdubimas kulto apeigoms praversti. Šis akmuo nuo neatmenamų laikų buvo žmonių labai gerbiamas ir gausiai lankomas. Gal dėl to XVIII a. jis buvo įrašytas į bažnyčios knygas Švenčiausios Trejybės akmenis vardu.

Apie 1800 m. ir vėliau per Kryžiaus dienas iš Vištyčio čia pasimelėti atvykdavo tikintųjų procesijos. Ir mūsų laikais jis buvo labai gerbiamas. Arčiau ežero esamam dideliame akmenyje buvo "įspaustas" pėdos formos įdubimas. Šis akmuo buvo pavadintas Dievo Motinos pėdos akmeniu. Matyt, Vištyčio apylinkių senieji gyventojai būję nuosirdūs, užsiėmę savo tikėjimo tradicijai saugoti, galėję palikti išliekančių pėdėlių ir čia atvykusiai krikščionybei ir senojo kulto paminklams gražinti prieš amžius turėtus šventųjų akmenų vardus.

Bartininkų valėsiaus šauriniame pakraštyje, gerą 1 km į pietryčius nuo Lankeliškių, buvo kiti vėrdėmių įdomūs senojo kulto paminklai. Bene Skerpiejų kaimo tkininko Vinco Žemio tarplaukio dubioje įėjoje keturkampiu, vienas nuo kito apie 20 m

DAINAVA IR JOS ATEITIS

Ateities perspektyvos ir planai

R. KRIAUCIUNAS

Nesvarbu, kokio amžiaus stovyklautojai būtų, norime visiems priminti, kad Dainava yra jaunimo stovyklavietė. Tokioje stovyklavietėje yra reikalaujama didesnis drausmės ir tvarkos palaikymas. Jokių būdu į stovyklą negalima vežti gyvuliukų, ginklų, alkoholinių gėrimų bei pramoginių "vaistų". Šios taisyklės galioja tiek stovyklautojams, tiek ir svečiams. Įvažiuojant į stovyklavietę visiems buvo duodamas lapukas, primenant bendras taisykles. Lapelis galėtu būti svarbus priedašas, kad "svečio teisės pasibaigia, kai jo elgesys toliau nesiderina su kitų svečių gerove bei stovyklos orumu".

Kaip jau anksčiau buvo užsiminta, stovyklavusių grupių atsiliepiamu, nebuvo turėta rimtų prasižengimų, kurių išdavojė kam nors būtų buvę atimtos svečio teisės. Iš tikro, pasisvalgius kitur (viešose mokyklose, miestų parkuose, viešose maudyklose, sporto žaidynėse ir pan.) ir palyginus ten patiriamą netvarką su Dainava, tegalima tik džiaugtis stovyklautojų ir svečių rimtumu, sveiku jaunatviškumu, bei viešosios tvarkos gerbimu.

Dainavos administratoriaus postas tebėra neužimtas. Tos pareigos jau trečiai metai ("tik laikinai") tenka direktorių tarnyboms pirmininkui. Tai nenormali padėtis. Pernai vasarą administratoriumi buvo Bronius Krokys iš Philadelphiajos. Jo tėviškoje priežiūroje vasaros metu vienaip ar kitaip darbuosiva Aidas Kriauciūnas, Aras Kriauciūnas, Dalytė Trotmanaitė, Tauras Bublys, Marius Gražulis. Sporto aikštelėmis bei reikmenimis rūpinosi Paulius Gražulis.

Su paskutine vasaros stovykla išvažiuo ir jos administratorius. Buvo rimtai tariamasi su vienu energingu ir nagingu asmeniu apie galimybes apsigyventi Dainavoje, tuo pačiu užimant administratoriaus pareigas. Dėl nenumatytų aplinkybių jis turėjo atsakyti nuo šiuo planu. Kad Dainava nesijauštų apleistai, Dainavos kaimynų iniciatyva buvo suorganizuotas budėtojų kadrų. Grupelė asmenų pasiskirstė po savaitę Dainavą prižiūrinti, pagal reikalą juo budėti. Kad budėtojų ar patį stovyklautojų neužsniūtų ar neužpustytų, Dainavos kaimynas Vladas Šalkauskas, kaip jau minėta,

numatoma liepos 22 dieną, sekmadienį.

Jeigu kas domėtusi pastovaus Dainavos administratoriaus ar tikvedžio postu, kreiptis į stovyklavietę: 1816 Tecumseh River Drive, Lansing, Michigan 48906. Pati stovykla, kaip daugumai žinoma, yra prie Manchester miestelio, maždaug pusiaukelėj tarp Ann Arbor ir Jackson miestų. Tuo pačiu norime paminėti, kad svečių patogumui reikalinga šeimininkė svetainė prie plažo. Ypač geros šeimininkės pasigendama savaitgaliais. Dėl sąlygų prašom toliau informuotis duotu adresu.

Dainavai reikia ne tik sėbancijų žmonių, bet ir remontų, pagerinimų. Dar prieš vasarą, būtinai reikia pakeisti įeinamojo šaldytuvo mechanizmą. Tuo pačiu norima įvesti oro šaldymą virtuvėje. Taip pat prieš vasarą norima pagrindinai pertvarkyti berniukų ir mergaičių visas keturias išvieses — grindis, prausyklas, sėdyklas, veidrodžius, apšvietimą, spinteles.

Dr. A. Damušio vardo namo priekį norima pagerinti, padaryti jaukesnį, vėžesni. Pats įėjimas į pastatą turėtų turėti priangį. Ypač žiemos metu daug šilumos prarandama duris bevarstant. Reiktų daugiau šilumos izoliacijos ant salės — koplyčios lubų. Yra rimtai galvojama apie koplyčios perkėlimą iš salės vakarų į rytinę pusę. Dabartinė koplyčios patalpa, ją pertvarkius, taptų vaikų užsiėmimo kambariu.

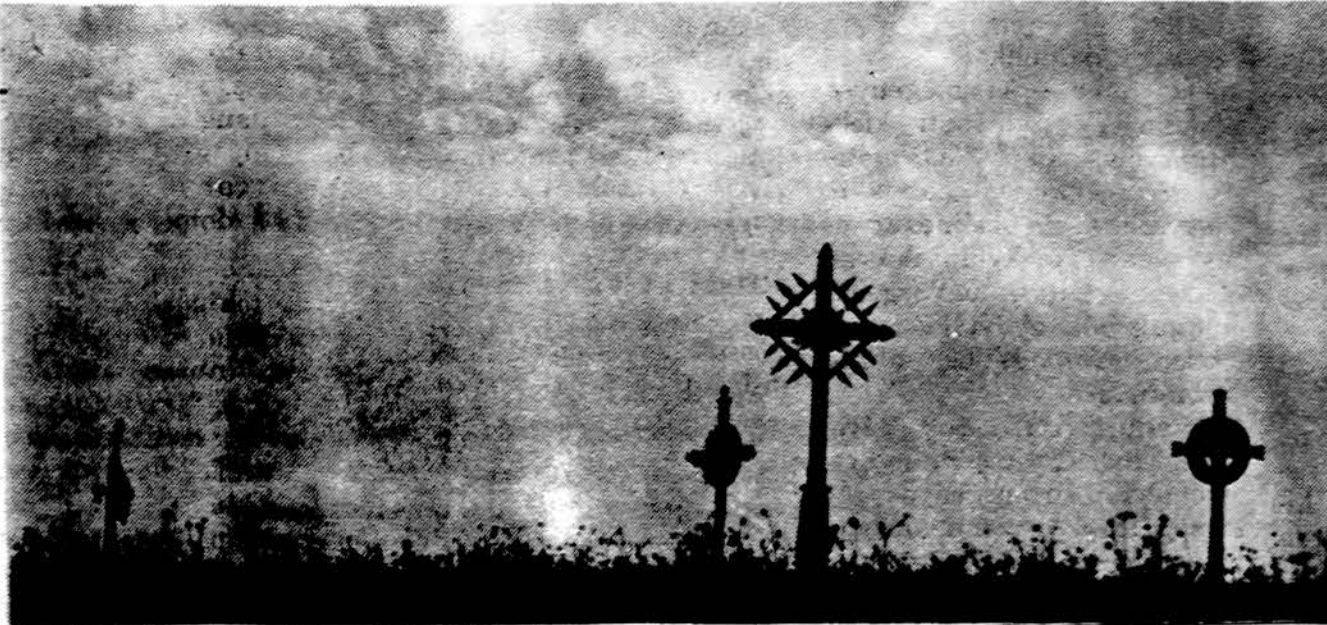
Antrojo aukšto konferencijų kambarį galima taip sutvarkyti, kad ten būtų ir skaitykla. Būtų smagu per vasarą gauti lietuvišką periodinę

spaudą. Sutvarkius biblioteką, pristatius knygų lentynų bei keletą stalėlių, galima būtų turėti rimtą skaityklą. Prie jos reiktų ir lietuviškos muzikos plokštelių rinkinio bei priemonių joms klausyti. Pasigendama filmams rodyti aparato bei modernios dauginimo mašinėlės, vadinamo sviesraščio.

Apšildomojo pastato langai prašosi pagrindinio pertvarkymo. Kai kas yra prašęs elektrinių džiuvintuvų rankoms tame pat pastate. Sporto reikmenų kambarėlis gana tuščias. Reiktų išsimečius ar susidėvėjusį turta pakeisti, papildyti.

Dabar mintimis pavaikščiokim po rajoną. Ko ten reiktų? Būtų gerai turėti dvi vaiku žaidimo aikšteles — vieną stovyklos rajone, o kita prie svetainės — plažo. Sporto aikštelės nusidėvėjusios, reiktų jas atnaujinti. Jau kurį laiką yra paruoštas planas stovyklos gatves ir takelius pavadinti žymesniais Krėvės "Dainavos senų žmonių padavimuose" minimais vardais. Bus kalbinama viena stovyklautojų grupė šį projektą įgyvendinti. Stalai stovyklos rajone ir prie ežero gana vargingai atrodo. Kai kuriuos reikia pakeisti naujais. Būtų pramuonų pakeisti turėti žemėm įmontuotas dėmelės pasikeipti krosneles. Pati svetainė bei prie jos esančios išviesės laukia remontų, pagrežinimo. Atremtų gatvės apšvietimo, avres gaspadinge", atsigautų ir visas papildymo rajonas. Padidėjus lankytojams, atsirastų ir reikalas įrengti mažą dovanėlių krautuvėlę toje pat svetainėje. Takelį nuo stovyklos pastatų į plažą galima "apsėti" jaukais suoleliais. Ypač vyresnieji stovyklautojai mėgsta prisėsti ir pasiūnekuoti.

Aštuonioliktuosius metus pradeda Dainavos sunkvežimi.



Kryžių kalnas Dainavos Jaunimo stovykloje. Nuotr. Rimanto Pauliukonio

TEN GIMĖ, AUGO DR. JONAS BASANAČIUS

JUOZAS RUDZEVIČIUS

6. Bartininkų bažnyčioje apylinkėse bent 120 metų gyvenę baltųjų bažnytininkų gyvenę senojo tikėjimo prisiakmė žmonės per tą laiką savo kultūrai, sakoma, galėję naudoti prie Vištyčio esamus, savaiptai priklausiusius didžiulius akmenis. Arčiau miestelio, prie Rytprūsijos sienos esančiame akmenyje buvo iškalta stačiaisiais šonais apie 100c X 50 c X 25c gilumo įdubimas kulto apeigoms praversti. Šis akmuo nuo neatmenamų laikų buvo žmonių labai gerbiamas ir gausiai lankomas. Gal dėl to XVIII a. jis buvo įrašytas į bažnyčios knygas Švenčiausios Trejybės akmenis vardu.

Apie 1800 m. ir vėliau per Kryžiaus dienas iš Vištyčio čia pasimelėti atvykdavo tikintųjų procesijos. Ir mūsų laikais jis buvo labai gerbiamas. Arčiau ežero esamam dideliame akmenyje buvo "įspaustas" pėdos formos įdubimas. Šis akmuo buvo pavadintas Dievo Motinos pėdos akmeniu. Matyt, Vištyčio apylinkių senieji gyventojai būję nuosirdūs, užsiėmę savo tikėjimo tradicijai saugoti, galėję palikti išliekančių pėdėlių ir čia atvykusiai krikščionybei ir senojo kulto paminklams gražinti prieš amžius turėtus šventųjų akmenų vardus.

Bartininkų valėsiaus šauriniame pakraštyje, gerą 1 km į pietryčius nuo Lankeliškių, buvo kiti vėrdėmių įdomūs senojo kulto paminklai. Bene Skerpiejų kaimo tkininko Vinco Žemio tarplaukio dubioje įėjoje keturkampiu, vienas nuo kito apie 20 m

astu stovėjo aukštų, lieknų šieno kupetų formos, viena į kita labai panašios keturios akmeninės kolonos. Jei tai nebuvo gamtos kuriozas, kas jas tokias vievonas, didžiules, gražiu keturkampiu galėjo pastatyti?

Prieš 65-rius metus jas mačiusio pasakojimu, bent pietryčių kampe stovinčio akmens šone, apie 1.5 m aukštyje, buvęs įdubimas, gal naudotas kulto reikalams. Šios kolonos, priešingai Vištyčio sukrikščionintiems akmenims, buvo prietaringai labai silepiamos. Dabar niekas nežino, ar ne šios nuostabios akmeninės kolonos prieš 600 metų čia atvedę pirmuosius šios apylinkės naujakurus?

Zygamant valakų įstatymas veikė iki vidurio XVII a. Tuo metu Bartininkų-Virbalio sritis jau buvo gerokai apgyventa. Po kiek laiko šias apylinkes žymiai praretino 1676 m. ištikęs maras, žmonių vadinamas "pavietre". Po šio maro kiek atokiau nuo Bartininkų čia atsikėlė ir Basanavičiai.

Aštuoniolikto amžiaus pradžioje imigraciją į Sūdūvą paskatino Lietuvoje vykę švedų ir rusų karai, juos sekę badas ir maras. Gelbėdamiesi nuo mirties ir tolimesnių Lietuvos sričių žmonių bėgo į didžiules Sūdūvos girias. Nemaža jų čia pasilikę visam laikui, papildydami prarėtusius ir Bartininkų apylinkes. Apie šį laiką į Ožkabalių kaimą atsikėlė ir M. Basanavičiaus jaunesnysis sūnus Juozapas.

niavo. Dar ir mūsų laikais Bartininkų-Virbalio-Vištio apylinkių žmonės nemaža giminių turėjo Anio pusėje, tarp jų kiek anksčiau ir Basanavičiai. Sūdūvos gyventojai, patekę Prūsijos valdžion, laimingi nesijautę. Išlikusioj tautosakoj tie laikai minimi skundo žodžiais.

Apie 200 metų Mažosios Lietuvos lietuviai ateiviai nuo kitų ateivių nesiskyrė ir su vietos žmonėmis lengvai sutapo. Plečiantis reformacijai, tarp atvykstančių ev. liuteronų ten buvo ir lietuvių. Kurį laiką ir ev. liuteronus aptarnavo katalikų bažnyčios. Žmonės atkatalikėjo ir susilėjo su vietos žmonėmis. Vėliau ir Bartininkų bažnyčia atsiskakė nekatalikams aptarnauti.

Lietuviai liuteronai, nespėję susilieti su vietos gyventojais, buvo pastumti į vokiečių ev. liuteronų bažnyčias, kur vieni apvokietėjo, kiti suvokietėjo, bet didelė dauguma jų bent vokiečiais rašydinosi. Kaimuose, kur jie sudarė apie pusę gyventojų, iki 1905 m. sujudimų ir per kaimo kriviles buvo vartojamos lietuvių ir vokiečių kalbos, nors lietuviškai dažnai jie kalbėjo geriau kaip vokiečiai. Vietos žmonės nuo seno nesiskirdami tautybės, visus ev. liuteronus "prūsais" vadino. Net ir I pasaulinio karo metu "dar buvo žinomi pagautų atkatalikėjimo kelyje.

Vieną tokį atvejį (Bartininkų vals., Geisteriškių kaime) išsprendė kazokai, kai pusprotis vokiečių nepagrįstai apėkundė žinokams dalį apylinkės ev. liuteronų — „prūdū“ šnipinėjimo vokiečių naudai. Įskųsto, anksčiau pradėjusio katalikėti „prūso“ Pliuskaičio gyvenamame name kazokai pamatė ant sienos kabantį Dievo Motinos Marijos paveikslą ir kryžių su smūtkeliu, Pliuskaiči, kaip kataliką, atseit, lietuvių, paliko ramybėje. Kitus 7 ev. liuteronus — „prūsus“, kaip vokiečius, kazokai be teismo pakorė Bartininkų dvaro parke po liepomis.

AŠ VEIKIU, O NE MANO ORGANAI

Visi mano prigimties sandai — ir kūnas, ir siela, ir visos jų galios — yra tik tol, kol jie yra mano. Nustoję būti mano, jie liaujasi buvę apskritai. Liouvusis man regėti mirties atveju, dingsta ir akis kaip regos organas. Štai kodėl aš sakau: aš regiu (ne akis regiu), aš maštau (ne protas mašto), aš noriu (ne valia nori) ir t. t. Visi jie mano veiksmai — net ir tuo atveju, jei jie vyknt anapus mano sąmonės, pvz. aš augu ar nebeaugu.

Antanas Macceina

(Bus daugiau)

APIE MOKYTOJĄ IŠ YLAKIŲ

Vanda Stašaitienė turėjo labai gerą tikslą pagerbti Oną Ramanaukaitę "Draugo" gruodžio 17 dienos spausdintu straipsniu "Mokytoja iš Ylakių".

Ona Ramanaukaitė, kilusi iš Ylakių valsčiaus, Pašilės kaimo, 1920 metais buvo viena iš Ylakių vidurinės mokyklos steigėjų ir pirmoji direktorė. Be abejo, ji viena negalėjo tokio svarbaus darbo, kaip vidurinės mokyklos steigimo, atlikti. To pat valsčiaus Vižančių kaime gimusi Liuda Miltėnaitė irgi buvo mokyklos steigėjų grupėje. Veiklus kun. Rapolas Kuodis, 1919 metais kunigų šventintas, panevėžietis, buvo Ylakiuose vikaru, vėliau mokyklos kapelionu.

Tai ši trejėkė ir buvo tas variklis, kuris išjudino apylinkės ūkininkus sudaryti mokyklos steigimo komitetą, kuriame veikliai pasireiškė Napoleonas Vindašius iš Gedrimų, Pranciškus Petrauskas iš Arkšvos, A. Kniupys iš Gailaičių, Malūkas iš miestelio, Martynas Stripinis ir Petras Januta, abu iš Stripinių kaimo. Ramanaukaitės vadovaujama ūkininkų delegacija važiavo į Kauną, švietimo ministerio prašydama leidimo mokyklai steigti.

Caro laikais buvo pastatytas mokyklai dviaukštis namas, tad patalpų klausimas nekilo, mokytojų čia pat vietoje užteko. Be Ramanaukaitės, Miltėnaitės ir kun. Kuodžio, mokykloje darbanį jungė vargonininkas Lionginas Stulginskis (iš kur jis į Ylakius vargoninkauti buvo atvykęs, nežinau) ir Antanas Šimutis iš Skuodo valsčiaus, Rušupių kaimo, seniau jau Ylakiuose gyvenęs ir pirmojo karo metu vokiečių okupacijoje mokytojavęs Ylakių pradžios mokykloje. Tai šie šeši ir pradėjo mokykloje darbą Ylakių vidurinėje mokykloje 1920 metų rudenį.

Mokyklos reikšmė miesteliui ir valsčiui buvo nepaprasta, nes daug neturtingų darbininkų ar smulkių amatininkų vaikų, pas tėvus gyvendami galėjo mokytis, o į kito miesto mokyklą juos leisti tėvai nebūtų galėję. Pirmiausia pradėjo veikti pirmoji ir antroji klasės, kaip anų metų fotografija liudija, buvo net 77 mokiniai bei mokinės. Mokinų mokyklai netrūko iki jos uždarymo 1930 metais.

1926 metais seimo rinkimų krikščionims demokratams nebelaimejus, naujasis švietimo ministeris pradėjo savo partijos žmones aukštyn kelti, taip tad Ona Ramanaukaitė buvo iš direktorės pareigų atleista, palikta mokytoja, o direktorium iš Tauragės atleistas Jonas Šarka. Tuoj paplito kalbos, jog naujasis direktorius yra bedievis — "cicilikas". Jo bedievytė pasireiškė, kad prieš pamokas ar po pamokų maldai nesizėgnodavo. Kartą vienas mokinys paklausė, kodėl direktorius nesizėgnoja? Atsakė: malda yra mokinių, ne mokytojų — mokiniai meldžiasi, jie ir žėgnoja.

Neilgai Šarka direktoriavo. Po 1926 m. gruodžio 17 d. perversmo pakilo iš mokyklos steigėjų balsai, jog šiai mokyklai bedievis direktorius nereikalingas. Vėl kreiptasi švietimo ministerijon. Šarka iš direktoriaus vietos atleido, iš Palangos atkėlė direktorium Matą Untulį, kilusį iš Ylakių valsčiaus, Rumšaičių kaimo. Jis buvo žinomas laisvamybe, taip tad iš ylakiškių ir prasitarė, jog bėgta nuo vilko, pataikyta ant meškos.

Prasidėjo nesutarimai tarp mokytojų. Tais pat 1927 metais Matas Untulis iš direkto-

rius pareigų atleistas išvyko į Vilnių ir ten reikėsi kaip lietuvių kalbos žodyno bendradarbis. Ona Ramanaukaitė vėl paskirta direktore. Tose pareigose išbuvo iki mokyklos uždarymo 1930 metais, kai perversminė valdžia pradėjo daugiau skirti lėšų generolams ir liaudies švietimui stigo.

Ylakių vidurinę mokyklą uždarius, Ona Ramanaukaitė buvo perkelta į Skuodą gimnazijos direktore, iš ten ją šlovėkai ištrėmė į Sibirą 1941 metais (ne 1940 m., kaip V. Stašaitienė rašė).

Rašyti apie anų laikų švietėjus išseivijoje nelengva, nes čia nėra archyvų, mažai bėra likusių ir žmonių iš anų laikų. Pavyzdžiui, būtų įdomus klausimas: kas paskatino anais caro laikais gimusias Oną Ramanaukaitę, Liudą Miltėnaitę, priedu ir Liudą Vindašytę Vasariene, pradžios mokyklos mokytoją, mokytis ir kur kokias mokyklas jos baigė? Juk anais laikais buvo nuotaikos, jog merginoms ar moterims mokslas nereikalingas. Nežinau, ar kuris iš jų buvusiu mokinių kada nors pasiteiravo apie šių mokytojų praeitį, nes vaikams bei jaunimui tokie klausimai retam kuriam terpi, o dabar jau nėra ko pasiklausti.

Be minėtų mokytojų iš Ylakių valsčiaus, yra ir keletas vyrų, pasižymėjusių rašto ir kitokiais kultūrinės veiklos darbais, bet apie juos rašyti būtų jau kita tema, pagaliau nemąžai jų Liet. enciklopedijoje paminėta. Drįstu reikšti nuomonę, jog caro laikais ylakiškiai buvo laimingi tuo požiūriu, jog turėjo patriotiškų kunigų, kuriems ne kortavimas, bet žmonių švietimas rūpėjo.

Kun. Matas Veitas, gimęs 1834 m. Ylakių valsčiaus Veitelių kaime, po 1863 m. sukilimo iš Ylakių ištrėmtas į Sibirą. Jo tremties atsiminimai yra išspausdinti Vaclovo Biržiškos "Praeities pabirų" knygoje.

"Tėvynės Sargo" 1898 m. septintame numeryje yra korespondencija, jog klebonas Kazimieras Nekrašas Ylakiuose rūpinosi knygų platinti, žandarų suimtas, ištrėmtas į Sibirą. (Kunigų iš Ylakių trėmimus žemaitė jamžino vaizdelyje "Pritrūko kantrybės", vėliau "Kieno kaltė" pavadinu).

Liet. enciklopedijoje rašoma, jog kun. Silvestras Pancorius (Pancierius) 1905-06 metais kaltintas už priklausymą Ylakiuose lietuvių revoliucijai. Enciklopedija neturi žinių, iš kur kun. Pancorius kilęs, mini gimimo 1856 metus ir kad pirmojo pas. karo metu mirė Ylakiuose. Šv. Roko vardo kapinėse yra paminklas su įrašu: "Kunigas Silvestras Pancorius (taigi pavardės rašyba kitokia negu enciklopedijoje) mirė 1818 m. vasario 9 d. 56 metų". Buvęs Vilniaus Zinių, Vienybės ir Vilties bendradarbis korespondentas kun. Pancorius, dirbęs dėl Lietuvos laisvės, mirė vos keletą dienų prieš Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą.

Kai apie tokius mūsų tautos švietėjus ir prieš carą kovotojus taip mažai žinių turime, tad juo sunkiau yra surinkti biografinių žinių tų pirmųjų Ylakių vidurinės mokyklos mokytojų. Vanda Stašaitienė, kiek žinių turėjo, tiek jų geram tikslui panaudojo, primindama mokytoją ir direktorę Oną Ramanaukaitę.

Kazys Januta

Kas nugali kitus yra stipgalingas.

Lao Tse



Los Angeles gyvena rašytojai, susitikę su Liet. Rašytojų sąjungos pirm. Anatolijum Kairiu po literatūros vakaro. Iš kairės: Alė Rūta, Pr. Vyšas, Bernardas Brazdžionis, Anatolijus Kairys, dr. Elena Tumienė, Bronys Raila ir Jurgis Gliuda. Nuotr. Alf. Vilko

LAIŠKAS

GERB. TAMSTOS,

Gruodžio 23 dienos straipsnyje "Meno sąžinė švart" labai negatyviu palyginimu užsiminta Alzheimerio liga. Ta baisi, smegenis paliečianti, liga kankina apie 3 ar 4 milijonus Amerikoje gyvenančių vyresnio amžiaus žmonių. Ji sunaikina žmogaus atmintį, protavimą, o vėliau ir fiziškai jį sužlugdo. Ji neaplenkia nei lietuvių, ir, kas žino, kuris iš mūsų galime ja susirgti? Iki šiol nežinia, dėl ko vieni tą ligą gauna, o kiti ne.

Mokslininkai taria įvairias sritis, bandymai atrasti ligos priežastį ar bent vaistus, kurie sulėtintų ligos eigą. Ar gal ji būti paveldėjimas, ar genetinis sutrikimas? O gal yra virusas ar dar mažesnis organizmas, vadinamas "prion", kuris neša šią ligą? Ką reikiama per didelės aluminijaus kiekis, randamas sergančiųjų nervų ląstelėse?

Skaitydami amerikiečių spaudą, kartais nuo karto randame straipsnių apie naujus tyrimus Alzheimerio ligos srityje. (Žiūr. "Newsweek", 1983, gruodžio

19 d., psl. 94). Vyresnio amžiaus piliečių organizacijos deda pastangas, kad kuo daugiau žmonių suprastų šios ligos pavojus. Neatsilikime nuo jų nėmes. Tai nėra pasijuokimo objektas. Su pagarba, Birutė Prasauskienė

DR. ANTANAS KUCAS
ARKIV. JURGIS MATULAITIS
MATULEVIČIUS
Gyvosios krikščionybės apaštalas
Įvadą parašė KARDINOLAS ANTONIO SAMORÉ
Veikalas yra 502 psl., didelio formato, kietais viršeliais.
Kaina su persiuntimu \$6.50. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

VEDA KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio, 8:30-9:00 v. vakaro. Visos laidos iš WCEV stoties 1450 AM banga.
St. Petersburg: šeštadieniai, 12:30-1:00 val. p.p. iš WTIS stoties 1110 banga.
Phoenix: šeštadieniai, 12:30 val. p.p., 1540 AM banga.
Adresas: 2646 West 71st Street - Chicago, IL 60629. Telefonas: (312) 778-5374 arba 436-5035.

Isigykite šią populiarią plokštelę
RADVILA PERKŪNAS - LA GIOCONDA - TOSCA
TURANDOT - AIDA - LA JUIVE - ANDREA CHENIER
CARMEN - MANON - LESCAUT - PAGLIACCI
STASYS BARAS, tenoras
Stuttgarto Simfoninis orkestras
Dirigentas DARIUS LAPINSKAS
Tai viena populiariausių plokštelių. Kaina su persiuntimu \$7.95. Amerikoje. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

KRYZELIAI ARKTIKOJE
MATILDA MELIENS
Svečinimas ir gyvenimas bolševikų rojuje
Matilda Strimaitytė-Meliens buvo suimta ir išvešta 1941 m. birželio 14 d. Po 15 metų bausiaus išgyvenimo jai pavyko grįžti į Lietuvą ir pasiekti vakarus.
Knyga išleido Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinė Chicagoje 1981 m. Atspausinta "Draugo" spaustuvelyje.
Kaina su persiuntimu \$6.95
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Illinois gyv. dar pridėda 36 ct. valstijos mokesčio.

FASHION CARPETS
KILIMAI
Lietuvių prekyba
3304 W. 63 St. - Tel. 778-9084

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutauspysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptašavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Tel. - PProspect 6-8996

Joniskėlio apskrities partizav atsiminimai
Šis istorinis atsiminimų dokumentuotas leidinys yra trečiajais eilės paruoštas atsargos majoro Petro Gudelio, išleistas 1983 m., 374 psl. Spaudė M. Morkūno spaustuvelyje. Kaina su persiuntimu \$11.00.
Užsakymus siųsti:
Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

CLASSIFIED ADS

HELP WANTED - MOTERYN

HOUSEKEEPER
Full time-Part time. Excell. working cond's. Hrs. flexible. See Dave Kirby. **BRENTWOOD NURSING CENTER**
5400 W. 87th St., Burbank, Ill.

ISNUOMOJAMA - FOR RENT

ISNUOM. Marquette Parke 5 kambarių butas - apšild. ir šiltas vanduo. Tik suaugusiems, be gyvuliukų. Tel. 737-8675.

MISCELLANEOUS

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIJA NOREIKIENE
SIUNTINIAI I LIETUVĄ
Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių. **2006 W. 69 St., Chicago, IL 60629**
Tel. - 925-2787

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlių.

COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69 St., Chicago, IL 60629
SIUNTINIAI I LIETUVĄ
Tel. - 925-2737
Vytautas Valantinas

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus
NEZAS, 4090 Archer Avenue
Chicago, IL 60632, Tel. 927-3090

A. VILIMAS MOVING

Apraustas perkraustymas įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

VALOME KILMUS IR BALDUS

Pirmame ir valkuojame visų rūšių grindis.
BURNYS
Tel. - RE 7-5168

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna aprausta.
Priimame **MASTER CHARGE** ir **VISA**
Telef. - WA 5-8063

M. A. SIMKUS

INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
6309 S. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi Vertimai, Giminių škvietimai, pildomi Pilietybės Prasymai ir kitokie blankai.

TELEVIZIJOS

Spaivotos ir paprastos. Radijal, Stereo ir Oro Vėsintuvai
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisyimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną - lietuviškai.
SERAFINAS - Tel. 636-2900

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Tel. GA 4-8854

HELP WANTED - VYRAI

PRECISION DRILL PRESS OPERATOR - Nights
Major Chicago Area Company wants Drill Press operators who must be able to lay-out, set-up and operate multiple spindle and radio drills. Must have 3 to 5 years set-up experience and their own tools. Top wages, overtime, company paid medical plan including Eye, Dental and Prescriptions.
Contact Personnel Department
BINKS MANUFACTURING CO.
9201 W. Belmont
Franklin Park, IL 60131
Tel. (312) 671-3000
Equal Opportunity Employer

AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATOR - For Nights

Major Chicago area company wants experienced machinist who is able to set-up & operate single spindle Brown & Sharpe automatics. Must have own tools, and 4-5 years previous experience. Top wages, overtime, company paid medical plan including Eye, Dental & Prescriptions.
Contact Personnel Department
BINKS MANUFACTURING CO.
9201 W. Belmont
Franklin Park, IL 60131
Tel. (312) 671-3000
Equal Opportunity Employer

PRECISION DRILL PRESS

Set-Up Man required with 3 to 5 yrs. set-up experience for multiple spindle and radio drills. Must be able to make lay-outs and have own tools. Top wages, overtime, company paid medical plan including Eye, Dental & Prescriptions.
Contact Personnel Department
BINKS MANUFACTURING CO.
9201 W. Belmont
Franklin Park, IL 60131
Tel. (312) 671-3000
Equal Opportunity Employer

VYRAI IR MOTERYS

Position Available

for individual interested in a career with fashion and glamor oriented company. Good opportunity for advancement. No experience necessary. Will train
For interview call
Chris - 430-2552

REAL ESTATE

Pajamų bungalow - 1 1/2 aukšto mūrinis. 3 butai, vienas su dviem miegamais. Garažas. Marquette Parke centre. Nebrangus.

2-jų aukštų mūrinis. Pirmame aukšte 6 kamb., 3 mieg. Antras aukštas padalintas į 2 butus. Betsiurvio dirbtuvės rūšys. Geros pajamos. 60-ta ir Wash-tonaw.

AIMAITIS REALTY
Insurance - Income Tax
2951 W. 63rd Street
Tel. 436-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas - Valymas
Namų pirkimas - Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas - Vertimas

BELL REALTY

J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave. - 778-2233

ISIGYKITE DABAR

Šv. Kazimiero sukaktuviniams metus geriausiai įprasmins

Šv. Kazimiero himnas Marijai
I lietuvių kalba vertė
A. TYRUOLIS

32 psl., Kaina su persiuntimu \$1.50
Gaunama "DRAUGE".

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

TRYLIKTOJI

Kai netikėtoje ligoje daromi pasiryžimai

Po pusantro mėnesio be pertraukos trukusių karštų ir drėgnų dienų rugpiūčio tryliktošios šeštadienis išaušo toks vėsus ir malonus, kad aš išdrįsau išeiti iš apšaldyto namo ir padirbėti apie jį iš lauko. Užsimačiau stogan įdėti ventiliatorių, kuris trauktų karštą orą iš palėpės. Prieš atsidėdamas kopėčias panūdau žvilgtelėti ir stogą nuo užpakaly namo esančio medinio balkono, o kad geriau matyčiau, užšokau ant balkono tvorelės. Staiga po mano kojomis tvorelė lūžo. Sumosavau rankomis tartum būčiau paukštis ir galėčiau skristi, bet užot kilęs aukštyn, kritau atbulas, trenkdamas nugarą į likusią tvorelės dalį. Bandžiau kaire ranka griebtis už ko nors, bet viakas lūžo ir aš su aikomai kritau žemyn nuo 12 pėdų balkono. Smogiau galva į žemę, apsivertiau kūliu ir likau begulys ant nugaros, vasaros kaitros nudęgintoje pievoje po berželiu.

Norėjau keltis, bet neklausė nei kojos, nei rankos, nugarą raižė baisus skausmas. Atbėgo prie manęs klykdamas žmona ir duklė, kurių prašiau nerėkti, bet bėgti šaukti pagalbos. Žmona pasileido per pievą pas kaimyną gydytoją, o duklė prie telefono šaukti ambulanso. Stengiausi nejudėti ir taip nejutau jokio skausmo. Kažkur apie galvą dūžė bitė, o įsmeigęs akis į dangų, pastebėjau aukštai ratu sukantį vanagą.

Dažnai matydavau tą paukštį virš netoli mūsų namų esančio miškelio, bet niekad neturėjau laiko ilgiau stebėti. Dabar jis skriejo visiškai virš manęs, ištiesęs didžiulius, truputį karpytus sparnus tik retkarčiais juos vos, vos pajudindamas. Minutėi jis nusileido taip žemai, kad aš galėjau matyti jo riestą snapą, raišą galvą, kurią jis kraipė tartum stebėdamasis, kodėl ta žmogysta, aiškiai per didelė užkandžiui, išsitiesusi nejudėdama guli. Tolumoje pasigirdo sirenos ūbavimas, pradžioje vos girdimas, bet tuoj nustelbė bitės dūzgima, grąžindamas mane į realybę. Pabandžius judėti, niekas nejudėjo, tik skausmas vėl grįžo. Jutau, kad mane išmušė šaltas prakaitas ne tiek iš skausmo, bet iš išgąsčio, kas su manimi bus. Negi aš jau nevaikščiosiu, nedirbsiu?

Akyse skriejo televizijoje matyti vaizdai apie paralyžuotuosius ir jų gyvenimą.

Mintyse jau matiau save stumdama vežimėlyje, bejėgi, priklausanti nuo kitų malonės. Sirenos staugimas artėjo, ir po poros minučių buvau apsuptys kelių vyrų. Jie gnaibė mano rankų ir kojų pirštus, klausdami, ar juntų, matavo kraujo spaudimą, klausė pulso, badė adata ranką, ieškodami gyslos IV skyčiui. Dabar vietoj vanago mačiau jų susirūpinusius veidus ir vietoj bitės dūzgimo traskėjo jų ryšio su liginine radijas. "Auka jaučia savo galūnes. Kairėj rankoj nėra pulso. Smarkiai kraujuoja per burną". Staiga pradėjo trukti oro. Krūtine lyg kažkas užgulė ir pradėjo gailėsčio spausiti. Žiopčiojau, kaip žuvis ištraukta į krantą, bandydamas gauti oro, o krūtine nesiliovė spausiti. Prisimaniau skaites apie širdies atakas, kad jų metu liginio krūtine spaudžiama lyg replėmis ir neabejojau, kad aš tai pergyvenu. Vyrų šokinėjo apie mane: grūdo deguonies vamzdelius į nosį, masažavo krūtine. Vėl traskėjo radijas. Šį kartą iš ten: "Aukos jokiu būdu nejudinti. Laukti antro ambulanso. Valyti kraują iš burnos". Aš tebežiopčiojau, gaudydamas orą ir laukdamas galo. Sulaukiau ne galo, bet antro ambulanso. Dabar apie mane trypė jau veik minia, o mano skausmai lyg ir pradėjo atslūgti. Po manim buvo pakista kažkokia iš dviejų dalių gelda, kurioj buvau suveržtas kaip mumija, įkeltas ambulansas ir nuvežtas ligininėn. Paguldytas ant X spindulių peršvietimo stalo, pajutau rankose ir kojose lyg ir adatų badymą ir net riktelėjau iš džiaugsmo pastebėjęs, kad aš savo galūnes valdau. Po įvairių peršvietimų ir kardiogramų sužinojau ir diagnozę. Stuburkaulio trečias ir ketvirtas slankstelis sulaužytas, plaučiai gerokai subrūžyti, viduriai sukratyti, o galva net ir gerokai sudaužyta, kairė ranka išsukta, liežuvis perkastas. Paralyžiaus nėra ir širdies sutrikimų nebūta.

Atsidūriau ligininės lovoje, deja, tegalėjau gulėti tik ant dešinio šono, o mažiausias pajudėjimas vėl grąžindavo skausmus. Taigi gulėjau sau kuo ramiausiai, keikiau mane ištikusią nedalią ir epoksojau į permatomą plastikinę žarnelę, kuria iš pakabintos bonkos lašas po lašo tekėjo į mano ranką pasaldintas vandenėlis — mano vienintelis maistas

ateinantioms trims dienoms. Iš tikrųjų savo nedalia per daug negalėjau skųstis, nes atėjus nakčiai jos tylą dažnai pertraukdavo kitų liginų klykimas. Kažkodėl mūsų kambarių durys buvo laikomos atiduros, tad girdeju kitus dejuojant ir slaugių maldausiant skausmus raminančių vaistų. Pagalvojęs, kad nebūtų pro šalį ir man gauti kokių vaistų, kurie, apmalšinę skausmą, leistų man bent apsiiversti, pradėjau grabaliotis mygtuko slaugei prisishauti.

Pasirodo, kad dėžėlė su mygtukais, kontroliuojančiais televiziją, lovą ir ryšį su slaugėmis, buvo prisepta aukštai prie pagalvės ir, nors pasiūsk, jos negalėjau pasiekti. Aš ne iš tų, kurie lengvai pasiduoda, tad sukaudęs dantis iš skausmo siekiau to elektroninės technikos stebuklo. Ir taip inčas po inčo prisikapčiau pirštais iki tų dėžučių ir pajutau mygtuką. Paspaudžiau. Kažkas subirgė ir pamaciau, kad mano lovos galas pradėjo kilti. Bandžiau spausiti kitą, bet vėl pataikiau ant to paties ir

"Mt. Greenwood Chapel"
GREENWOOD FUNERAL HOME
 3002 West 111th Street
 233-2257 561-4943

Pasveikinkams auto apdrauda
 Amžius 62 iki 90 m.
PUSMEGIUI
 \$120.00 Chicagoje
\$97.00
 Olsoroje
 (15/30/10/UM)
 6820 So. Kedzie Avenue
J. BACEVICIUS — 778-2233

SOPHIE BARCUS
RADIO MEMOS VALANDOS
 Lietuvių kalba šėštadienis ir sekmadienis nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
 Stotis WOPA 1490 AM
 Transliuojam iš nuosavos studijos Marquette Pl., vedėja Aldona Daukas.
 7180 So. Maplewood Ave., Chicago, IL 60620
 Tel. — 778-1848

WAGNER and SONS
TYPEWRITERS AND ADDING MACHINES
 Nuomoja, Parūpina, Taiso
 Viet 30 metų patikimas jums patarnavimas.
 5610 S. Pulaski Rd., Ch'go.
 Phone — 581-4111

lovos galas dar aukščiau iškilio. Neįtikėtina, bet jokiu būdu nepajėgiau kitų mygtukų pasiekti ir, taip pralaimėjęs karą su 20-jo amžiaus technika, žūrėjau į savo iškeltas kojas ir niekada nesijaučiau toks bejėgis, kaip tada. Rodos, taip neseniai vaikiau kamuolių po tinklinio aikštę, dar ryte ruošiausi kartis ant stogo, o dabar gulėjau vos galėdamas pa-

judėti. Ak, galėjau atidaryti gerklę ir tikrai būtų kas nors išgirdęs ir atėjęs pagalbon, bet aš iš tų vyrų soviniščių, kuriems rėkti iš skausmo vis dar nevyriška.

(Bus daugiau)

Sveikata daugiau glūdi tvarkingame gyvenime, negu vaistų buteliukuose. *Gagni*

A. + A.
KAZYS MARTINKUS, Ph.D.
 Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parke. Mirė saus. 13 d., 1984 m., 7:05 v. vak., sulaukęs 30 m. Gimė Chicago, Illinois.
 Pasiliko dideliame niūdime tėvai Stasė ir Klemas, sesuo Kristina, dėdės Simas ir Antanas su šeimomis, pusbroliai Vytautas ir Algis su šeimomis, kiti giminės Lietuvoje ir Amerikoje.
 Priklausė Ateitininkų ir kitoms organizacijoms.
 Kūnas bus pašarvotas pirmad. ir antrad. nuo 2 iki 9 val. vak. Petkaus Marquette koplyčioj, 2533 W. 71 St. Laidotuvės įvyks trečiad., sausio 18 d. iš koplyčios 9:45 val. ryto bus atlydėtas į Svč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parap. bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.
 Vietoj gėlių prašoma aukoti Lietuvių Fondui arba Tautos Fondui.
 Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.
 Nuliūdę: Tėvai ir Sesuo.
 Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A. + A. TRŪDEI BUNTINIENEI
 mirus, jos dukrai Aldonai Buntinaitėi, mūsų Operos narei, nuoširdžią užuojautą reiškia
LIETUVIŲ OPERA

A. + A.
JONUI VALAIČIUI mirus,
 liūdime kartu su Aldonos, Jono ir Jurgio šeimomis,
VYTENIS, LIŪDA ir JORIS CIURLIONIAI

A. + A.
JONUI VALAIČIUI mirus,
 mielą dr. Joną Valaitį su šeima ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.
ANGELE ir PIJUS VENCLOVAI VLADĖ ir BRONIUS SILIONAI

Mielam
A. + A. JUOZUI ŽEMAIČIUI
 mirus,
 žmonai ADELEI, sūnui DANUI, dukrai REGINAI reiškiamė nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liūdime.
HUGO ir ELIZABETH BERCHAU RENATA ir ROLPH MULLER

A. + A. JUOZUI KIZEVIČIUI
 mirus,
 nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną KAZYTĘ ir sūnų KESTUTĮ, seserį AGUTĘ ir KAZĮ RIMUS su šeima, Lietuvoje seseris MARYTĘ, ONUTĘ, ANTOSELĘ ir brojį POVILĄ. Liūdime kartu.
PETRIKIŲ ir STATKŲ ŠEIMOS

Mielam mūsų draugui
A. + A. JUOZUI ŽEMAIČIUI
 mirus,
 jo žmoną ADELĘ, sūnų DONATĄ, dukrelę REGINĄ, GIMINES Amerikoje ir Lietuvoje giliai užjaučiame ir kartu liūdime.
NENISKIŲ ŠEIMA

A. + A. VYTAUTUI ALKUI
ALKEVIČIUI mirus,
 jo seserį Aldoną Biliūniene su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime.
 ONA ir PETRAS GRISKELIAI
 JULE ir JONAS KUČINSKAI
 META ir KAZYS LINKAI
 ELENA ir PAULIUS LEONAI

Mano brangiai tetai
A. + A. Onai Žakevičiutei-Josiukienei
 iškeliauvus į amžinybę, jos dukrai DANUTEI ARLAUSKIENEI, sūnui ALGIUI Lietuvoje ir jų šeimoms reiškia užuojautą, liūdi ir laukia prisikėlimo
 Krikšto auklė Birutė Čiurlionienė-Varnienė
 Raimundas, Valentinas Varnas
 Los Angeles, Calif.

MAŽEIKA-EVANS
 LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
 — o —
 Laidojame iš 2424 W. 69th Street
 Tel. 737-8600

EUDEIKIS
 LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
 DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
 TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
 4330-34 So. California Avenue
 Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
 4605-07 South Hermitage Avenue
 Telefonas — Yards 7-1741-2

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
 TĖVAS IR SŪNUS
 2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
 1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNOS
LACKAWICZ
 Laidotuvių direktoriai
 2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
 11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
 Tel. — 974-4410

BIELIONAS
 Laidotuvių Koplyčia
 4348 So. California Avenue
 Tel. — 523-3572

VASAITIS-BUTKUS
 Laidotuvių Direktoriai
 1446 South 50 Avenue
 Cicero, Illinois
 Telefonas — 652-1003

Lietuviai Floridoje
XAI
Miami, Fla.
LABAI SVARBUS PRANEŠIMAS

Visiems teko girdėti, kad kai kuriems lietuviams, Amerikos piliečiams, keliamos bylos kaip karo nusikaltėliams. Nekaltai apkaltintiems ginti yra įsteigtas Lietuvos ginti komitetas, o dar stipriau veikia privati įvairių tautybių susiorganizavusi grupė, pasivadinti "Americans for Due Process".

Tos grupės labai aktyvūs lietuvių atstovai adv. Povilas Žumbakis ir jos koordinatore Rasa Razgaitienė, lankysis Floridos valstijoj ir yra pažadėję Miami lietuvių klube būti sausio 21 d., šeštadienį, 12 val. vidudienį padaryti svarbų pranešimą ir atsakyti į visus klausimus.

Visi pietinio Floridos pakraščio lietuviai kviečiami minėtu dieną atsilankyti į Miami Lietuvių klubą, išklausti svarbaus ir trumpo pranešimo ir iš anksto apgalvoti, ką norėtų pranešėjų paklausti.

A. + A. DR. KAZIMIERUI
MARTINKUI mirus,
 sielvarto siegiamus tėvus STASELĘ ir KLEMENSĄ ir seserį KRISTUTĘ giliai užjaučiame ir kartu liūdime.
BRONĖ GAJAUSKIENE ir RIMAS GAJAUSKAS

Brangiam vyrui, tėvui, seneliui ir proseneliui
A. + A.
JURGIUI APANAVIČIUI mirus,
 žmoną MARIJĄ, dukteris B. SKRINSKIENĘ, M. MIKONIENĘ, ELV. OSLAPIENĘ ir sūnus ROMUALDĄ ir VINČĄ, ir jų visų ŠEIMŲ NARIUS giliai užjaučiame.
JADVYGA ir ADOLFAS DAMUSIAI

A. + A. GEDIMINUI PODZIUI
 mirus,
 jo žmonai Birutei ir šeimai reiškiamė nuoširdžią užuojautą.
EDVARDAS ir JADVYGA SLAKAIČIAI

APYLINKŲ MUS

× Kun. Juozas Kupriū, MIC, buvusiam Rasine, Wisc., Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonui, dabar gyvenančiam mariojūnų vienuolyne prie "Draugo", Loretto ligoninėje bus daroma gana sunki nugaros operacija. Jis jau yra paguldytas Loretto ligoninėje dr. Petro Kisieliaus priežiūroje.

× Lina Kojala, Baltųjų rūmų asistentas etniniams reikalams, sausio 15 d. buvo atvykęs į Chicago tarnybinius reikalus. Ta proga "Dainos" restorane padarė būreliui lietuvių pranešimą apie rinkiminiuosius metus ir galimumus lietuviams laimėti kai kuriuos postus. Platenį pranešimą padarėjo padaryti vėliau.

× Lietuvos Vyčių 112 kuopos susirinkimas yra šiandien, sausio 17 d., 8 val. vak. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje.

× Loretto ligoninė sausio 20 d. minės "Teisės gyventi" dieną, tai yra pasipriešinimą prieš gėdingą Aukščiausio teismo sprendimą, kad gali būti žudomi negimę kūdikiai. Bus maldos koplyčioje, pradedant 1:30 val. p. Kviečiami dalyvauti ne tik ligoninės tarnautojai, bet ir visuomenė.

× Organizacijų ir pavienių asmenų sveikinimas kun. Vytauto Bagdanavičiaus 75 m. amžiaus sukakties proga rengimo komitetas priima tik raštu. Prašome siųsti sveikinimus komiteto pirmininkui inž. K. Pabedinskiui šiuo adresu: 7151 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629.

× Vytautas Ruginis, iš Cicero kilęs aktorius, buvo paminėtas "Sun-Times" Kups kolumnoje sausio 9 d. (ten jo pavarde viena raidė išspausdinta klaidingai). Rašoma, jog jis pasižymi Broadway vaidinime "The Real Thing".

× A. a. Bronius Šulaitis, iš Lietuvos gautos telegramos žiniomis, mirė ir sausio 12 d. buvo palaidotas Kybartuose, kur jis gimė ir ligai gyveno. Buvo sulaukęs 64 m. amžiaus. Chicago apylinkėse gyvena jo trys broliai Alfonsas, Juozas ir Edvardas su šeimomis. Vėlonis buvo neseniai Cicero, Ill. mirusio Antano Šulaičio sūnus.

× Dr. Dalia Šulėnė-Digrytė, šilkinis valstybinius medicinos praktikos egzaminus, atlieka rezidenciją Shedy Side ligoninėje Pittsburgh, Pa. Dalia prieš 5 metus yra atvykusi iš Lietuvos pas savo vyrą Leoną, taip pat medicinos gydytoją, kuris šiuo metu dirbuoja Chicagoje. Jo tėvai yra teisininkas Pranas ir mokytoja Magdalena Šulaičiai, plačiai besireiškia lietuviškoje veikloje Chicagoje.

× Dalis ir Martynas Trakinai susilaukė pirmgimės dukrelės. Ja džiaugiasi jaunieji tėvai ir seneliais tapę evangelikų - liuteronų vyskupas Ansas Trakis ir dr. Adelė Trakienė, taip pat ir Steimokai.

× Lietuvių Tauragės klubo metinis narių susirinkimas įvyks sausio 22 d., 2 val. popiet. Šaulių salėje. Nariai prašomi dalyvauti. Bus naujos valdybos rinkimai. Po susirinkimo vaišės. (pr.)

AVYDAS KILIA 737 1717

× Marquette Parko Lietuvių namų savininkų narių susirinkimas bus sausio 20 d., penktadienį, 7:30 val. vak. parapijos salėje.

× "Chicago Tribune" dienraštis sausio 15 d. laidoje išspausdintas kun. J. Prunskio laiškas, primenantis, kad Didžioji Britanija suteikė mažyčiai Brunei saiai nepriklausomybę, o Sovietų Rusija laiko jau dešimtmečius kolonijomis pagrobta Lietuvos, Latvijos ir Estijos, buvusių nepriklausomų valstybių, laisvę.

× "Miss Teen-Ager" rinkimas Springfielde, Ill., bus vasario 24-26 dienomis. Gali dalyvauti mergaitės nuo 13 iki 18 metų amžiaus. Tai praneša gražuolių rinkimų institucija, kurios būstinė Norvich, N. Y. Laimėjimams bus skiriamos premijos nuo 500 iki 2100 dol.

× Juozas Kaributas, Los Angeles, Cal., kelių knygų autorius, pratęsdamas "Draugo" prenumeratą, atsuntė ir 20 dol. jo stiprinimui. Akt. J. Kaributą skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką ir lietuviško žodžio rėmimą nuosirdų ačiū.

× A. Grigaliūnas, Chicago, Ill., atvyko į "Draugą", pratęsė prenumeratą ir įteikė 30 dol. jo paramai. A. Grigaliūną skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai ačiū.

× Ona Raštikiene, Melrose Park, Ill., kartu su prenumeratorės mokesčiu atsuntė ir 20 dol. auką. Ona Raštikiene skelbiame garbės prenumeratorė, o už paramą tariame nuosirdų ačiū.

× Dr. Pranas Sutkus, Home-wood, Ill., mūsų garbės prenumeratorius ir rėmėjas, vėl atsuntė 25 dol. auką ir pratęsė prenumeratą už 1984 metus. Dr. Pranas Sutkus ir toliau laikome garbės prenumeratorium, o už rėmimą lietuviško žodžio tariame nuosirdų ačiū.

× Alfonsas Burokas, Chicago, Ill., pratęsė prenumeratą ir pridėjo 15 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× V. Rakauskas, Melrose Park, Ill., žinodamas nelengvą lietuviškos spaudos padėtį mūsų šeimijoje, pratęsdamas "Draugo" prenumeratą, pridėjo ir 20 dol. auką jo paramai. V. Rakauską skelbiame garbės prenumeratorium ir tariame nuosirdų ačiū.

× Dr. Romualdas Kriaučiūnas, "Dainavos" direktorių tarybos pirmininkas, Manchester, Mich., atsuntė 50 dol. su tokiu laiškučiu: "... "Draugas" visuomenę informuoja daug metų apie "Dainavą" ir joje vykstančias stovyklas. Dėkodami už suteiktąją dėmesį, kartu jungiame simbolinę auką lietuviškos spaudos paramai". Labai ačiū už viską.

× Elena Dambriūnienė, Brentwood, Md., atsuntė už kalėdines korteles 8 dol. Po 7 dol.: V. Samatauskas, Dalia Korte, po 6 dol. — K. Salya, Z. Vyšniauskas, 4 dol. — B. Baknys, Po 3 dol. — E. Sventickas, J. Jakišis, J. Gedgaudas ir Ona Mikulskienė. Visiems labai ačiū.

× Juozas Leikas, Frank Janušas, Stasys Kybartas, Ona Kiliškauskienė, Genė Misiūnienė, visi iš Chicago, Jonas Šiugzdinis, Lemont, Ill., apsilankė "Drauge" ir visi įvairiomis progomis įteikė po 10 dol. už kalėdines korteles, kalendorių ar kaip auką. Labai ačiū.

× Po 5 dol. atsuntė auką: Anna Glebia, Jonas Šaulys, A. Laucius, E. Eringis, B. Eringis, A. Petrys, O. Stasiukonis, K. Mažonas, Anelė Lakavičius, Alb. Simkus, J. Motiejūnas, Vl. Bacevičius, V. Valys, M. Maccenis, Paul Talandis, K. Čičonas, L. Sutkus, J. Račkauskas, B. Repeika, Iz. Tavaras, St. Juzėnas. Visiems labai ačiū.



Kr. Donelaičio pradinės ir aukštesniosios mokyklos vadovybė. Iš kairės: V. Gutauskas — renginių vadovas, D. Binkienė — vicedirektorė, J. Sirka — direktorius, R. Kučienė — inspektorė ir J. Variakojis — Tėvų k-to pirmininkas. Nuotr. J. Tamulaitis

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

ŠAULIŲ PASTOGEJE

Vytauto Didį šaulių rinktinė gruodžio 17 d. rinktinės salėje suruošė tradicines - lietuviškas Kūčias. Jau tik jėgas į salę buvo matyti, kad pasiruošta tikrai lietuviškomis tradicijomis švęsti, nes sceną puošė Kalėdų eglutė, papuosta šiaudiniiais papuošalais ir įvairiaspalvėmis lemputėmis, vakarieniškos gausios Kūčioms pritaikintais užkandžiais. Pradžioje rinktinės vicepirmininkas J. Mackonis, pasveikinęs dalyvaujančius, padėkojo visiems už atsilankymą ir priminęs laisvoje tėvynėje buvusias Kūčių tradicijas ir jų reikšmę, paprašė atsistojimų ir susikaupimus prisiminti ir pagerbti mirusius šaulius ir paprašė kun. F. Kirelį sukalbėti invokaciją. Po to buvo sveikinamasi su šventėmis, pasidalinant plotkelėmis ir švenčių linkėjimais, užkandžiavta Kūčių vakariene. Pasidalinus šventiškomis notaikomis, šauliai T. Sarapiniene vadovaujant, buvo parodytas scenos vaizdelis "Kalėdinė dovana", kuriam įvadinį

skaitymą atliko Sarapiniene ir vaidino Janina Pileckienė ir Juozas Bagdžius. Toliau sekė kalėdinės giesmės, kurias sugiedojo šaulių moterų kvartetas, vadovaujant ir akompanuojant muz. J. Sodaiciui. Penkias galėdines giesmes sugiedojo šaulės T. Sarapiniene, St. Keparutienė, A. Latonienė ir J. Paškevičienė.

Tenka pareikšti padėką šaulėi T. Sarapinienei, muz. Sodaiciui, sugiedojusiems kalėdines giesmes ir atlikusiems scenos vaizdelį, nes jų atliktą programėlę priminė mums laisvoje tėvynėje praleistas šv. Kalėdas ir dabar pavergtus mūsų brolius ir seses, kurie negali jų švęsti.

Gruodžio 31 d. buvo suruoštas Naujų — 1984 — Metų sutikimas. Pradžioje vicepirmininkas J. Mackonis pasveikino susirinkusius ir padėjo už taip gausų atsilankymą, palinkėjo linksmam baigti senuosius — 1983 — metus. Prie gausiai ir gerai užkandžiais paruoštų stalų ir buvo laukiama Naujų Metų. 12 valandą uniformuoti šauliai išsirikavo prieš svečius, ir rinktinės pirmininkas Vladas Iganaitis pasveikino visus su Naujais Metais, palinkėjo visiems geros sveikatos, kuo geriausio pasisekimo ir dar daug sulaukti Naujų Metų. Orkestrui pritariant, sugiedota tautos himnas. Toliau su šampano taurėmis buvo sveikinamasi su Naujais Metais ir iki vėlumos dalintasi įspūdišiais, užkandžiavta ir pašokta.

Reikia pasidžiaugti ir padėkoti rinktinės vadovybei, priešakyje su pirmininku Vl. Iganaičiu ir moterų vadove M. Dapkiene, kad, nežinint gausaus darbo ir rūpesčių, nepamirštama paminėti tradicinių laisvoje tėvynėje švenčių šeimyniškų Kūčių ir su geromis viltimis pasitikti Naujų Metų. J. M.

PRADĖTI SV. KAZIMIERO METAI

Lietuvių Istorijos draugijos susirinkimas, įvykęs sausio 11 d. sutraukė apie 35 narius. A. Rūgytės patalpos vos galėjo juos sutalpinti. Susirinkimą atidarė vicepirm.

Apolarinas Bagdonas, primindamas, kad šiais šv. Kazimiero metais yra būtina arčiau pažinti ir mūsų vienintelei šventajai, Lietuvos globėjai šv. Kazimierą. Pasikaltai pakvietė draugijos reikalų vedėją Al. Rūgytę.

Pirmiausia ji davė trumpą to meto Lietuvos apžvalgą, primindama ir Jogailos krikštą, jo vadybas ir tapimą Lenkijos karaliumi. Iš trečiojos žmonos Sofijos jis susilaukė dviejų sūnų — Vladislavo ir Kazimiero. Žuvelius Vladislavui, Kazimieras buvo vainikuotas Lenkijos karaliumi ir kartu buvo išrinktas ir Lietuvos didį kunigaikščiu. Vėdu Habsburgaitė Elzbieta ir susilaukė 6 sūnų ir 5 dukterų. Savo vaikų auklėtoju pakvietė kun. Dlugoską.

Kazimieras vos 13 metų buvo tėvo išsiųstas su kariuomene užimti Vengrijos sostą, bet tai jam nepavyko, grįžo atgal ir vėl mokėsi įvairių dalykų, iškalbos, klasikinį kalbų ir kt. Gimęs Krokovoje 1458 m. jis būdamas 19 metų užbaigė savo išsimokslinimą ir padėjo tėvui valstybės reikaluose. Dažnai su tėvu atvykdavo į Vilnių ir Trakus. Tėvo pavestas tvarkė Lietuvos reikalus, sutvarkė iždą, prižiūrėjo teismus ir kt. Nuo įtempto darbo ir asetiškio gyvenimo gavo džiovą. Ypatingai pasižymėjo pamaldumu į Nukryžiuotąjį Kristų ir šv. Mergelę Mariją.

Norėdami perkelti iš Vilniaus klimatas, 1484 m. jį vežė rogemis. Teko sustoti Gardino pilyje, nes karalaitis kelionėje labai nusilpo ir po kelių dienų kovo 4 d. mirė. Palaidotas Vilniuje.

Šv. Kazimieras buvo antrasis Kazimiero sūnus, labai gabus mokslui, todėl pasiekė aukšto išsilavinimo. Legatas Ferarij parašė jo biografiją, kur teigiama, kad šv. Kazimieras nešiojęs ašutinę ir dažnai gulėjęs kryžiumi ant žemės, paskenkęs maldoje. Anketi pradėjo garuoti stebuklais. 1517 m. popiežius Leonas X sudarė šv. Kazimiero šventumui bylą, apklausinėjo daug liudininkų. Popiežius Klemenso VIII 1606 m. paskelbė šv. Kazimierą šventuoju. VII



Paulius Kristopaitis ir šilkinis valstybinius medicinos praktikos egzaminus. Nuotr. A. P. E.

IŠ ARTI IR TOLI

I. A. VALSTYBĖSE

— Gintė Damašytė, Lietuvių Katalikų tarnybos ir Lietuvių Informacijos centro pareigūnė, išrinkta "Amerikos pasižymėjusių jauna moterimi" ("Outstanding Young Women of America"). Tai praneša Mrs. Dexter Otis Arnold, patariamojo direktoriato pirmininkė. Apie Gintę Damašytę bus išspausdinta specialiam leidinyje apie 1983 m. žymiausias moteris biografinės žinios ir nuveikti darbai. Mums garbė, kad yra išrinkta lietuvių ir lietuvišką darbą dirbanti žymiųjų moterų elėn.

— A. a. kun. Jonas Kinta, buvęs šv. Kazimiero lietuvių parapijos ilgametis klebonas Paterson, N. J., paskutiniu metu gyvenęs Matulaičio slaugymo namuose Putname, Conn., mirė sausio 4 d. Vėlonis gimęs 1902 m. kovo 2 d., kunigū įšventintas 1931 m. gegužės 30 d. Palaidotas Patersono Kalvarijos kapinėse, kunigū skyrinuje.

— Inž. Walter Gustaitis su žmona Jean, savininkai pramoninio fabriko Los Angeles-Gardena, bet gimę ir augę Detroite, Mich., išsilgę žiemos, išvyko slidinėti į kalnus Lake Tahoe, Nev.

— Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne, N. Y., Moterų sąjungos 29 kuopa surengė gruodžio 18 d. kūčių vakariene, kurioje palaimino klebonas kun. Juozas Pakalniškis. Giedojimui vadovavo Viktoras Ralys, parapijos vargonininkas, akt. Juozas Boley-Bolevičius padėklamavo eilėraščių. Dirbo taktininkė savanorė.

— Prisimenant šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį ir parapijos globėjo dieną, Los Angeles šv. Kazimiero par. bažnyčioje kovo 1-3 dienomis bus šventelimo dienos, kurias praves sveičias kunigas, o kovo 4 d. bus iškilmingos pamaldos, į kurias kviečiamos visos religinės ir tautinės organizacijos su vėlavomis dalyvauti.

— Lietuvos kartografas J. Neprackis, 1749 m. išspanadino Lietuvos žemėlapi su išvardintomis kai kuriomis Lietuvos vylkupijomis, vaivadijomis. Talkinant C. Gedgaudiui, kun. prof. A. Lūmai, prel. P. Jatulini, padaryti to žemėlapio vertimai. Visi duomenys atsargiai suredaguoti ir Lietuvos šaulių sąjungos išspausdinti kaip vienas žemėlapis. Tai didelis įnašas senajai Lietuvos istorijai, neišesimamas tyrinėjimų aruodas. Kadangi visi aiškinaimai duoti lietuvių kalba, tai prielamas plačiam visuomenė.

— Marijona Škabelkienė, Lietuvių Religinės šalpos pareigūnė, atstovavo gruodžio 8 d. lietuviams Amerikos Italų federacijos susauctoje konferencijoje Washingtone, D. C. Konferencija nagrinėjo etninį grupių rūpestius ir jų reikalų ignoravimą amerikiečių spaudoje.

— Lietuvių Religinės šalpos pareigūnė, atstovavo gruodžio 8 d. lietuviams Amerikos Italų federacijos susauctoje konferencijoje Washingtone, D. C. Konferencija nagrinėjo etninį grupių rūpestius ir jų reikalų ignoravimą amerikiečių spaudoje.

— Lietuvių Religinės šalpos pareigūnė, atstovavo gruodžio 8 d. lietuviams Amerikos Italų federacijos susauctoje konferencijoje Washingtone, D. C. Konferencija nagrinėjo etninį grupių rūpestius ir jų reikalų ignoravimą amerikiečių spaudoje.

— Lietuvių Religinės šalpos pareigūnė, atstovavo gruodžio 8 d. lietuviams Amerikos Italų federacijos susauctoje konferencijoje Washingtone, D. C. Konferencija nagrinėjo etninį grupių rūpestius ir jų reikalų ignoravimą amerikiečių spaudoje.

BRAZILIJOJE

— A. a. Jonas Paukštys po trumpos ligos mirė perėitų metų lapkričio 2 d. Vėlonis buvo gimęs 1901 m. liepos 8 d. Babtuose. Baigė Babtų pradžios mokyklą ir progimnaziją. Tarnavo kariuomenėje, kada reikėjo ginti Lietuvos nepriklausomybę, ir išėjo puskarininkio laipeniū. 1927 m. atvyko į Braziliją. Čia sukūrė šeimą su Ona Petrokaite, su kuria išaugino dukterį ir sulaukė septynių anūkių. Buvo savo laiku veiklus Brazilijos lietuvių katalikų bendruomenėje, priklausė šv. Juozapo draugijai, kuri padėjo kurti parapiją ir kitas lietuviškas įstaigas. Lapkričio 3 d. palaidotas San Cagetano kapinėse. Liko žmona, dukte su šeima ir broliis.

— "Mūsų šlovė", Brazilijos lietuvių laikraštis, perėitų metų gruodžio mėnesio pabaigoje paminėjo savo gyvavimo 35-rių metų sukaktį. Laikraštis pradėjo eiti 1948 m. sausio mėnesį kun. Pijaus Ragažinsko, Br. Sukevičiaus, M. Tamaliūno ir pramonininkų broliū Juozo ir Jurgio Matelionių iniciatyva. Pradžioje ėjo kas dvi savaitės, nuo 1951 m. — kas savaitę. Pradžioje laikraštį redagavo kun. P. Ragažinskas, paskui Vl. Vi-jekis, meniškia jo priežiūra buvo pavesta dail. Vl. Stančiūkaitėi-Abraitienei. Jiems išvaivavus ir Šiaurės Ameriką, redaktoriai ir nuolatiniai bendradarbiai keitėsi. Dabar redaguoja kun. Petras Rubšys, salezietis, atsakingas redaktorius yra Vytautas Bacevičius. Gruodžio 11 d. šv. Mišiomis Vila Zelina bažnyčioje ir Ramovės salėje akademija buvo paminėta šio laikraščio su-kaktis.

CHICAGOS ŽINIOS

4 MIL. DOL. KNYGOMS
Chicago miesto bibliotekų biudžete numatyti 4 mil. dol. naujos knygos pirkti. Nauju Chicago bibliotekų tarybos prezidentu išrinktas James H. Lowry, 44 m.

MAŽIAU MIEČIŲ KELYJE

Cook apskrity 1982 m. mirtinų susisiekimo nelaimių buvo 468, o 1981 m. — 530. Viojy Illinois valstijoje praitais metais sumažėjo mirtinos susisiekimo nelaimės.

IZRAELIO MENO PARODA

Devynių Izraelio dailininkų kūrinių Chicago kultūros centre, 78 East Washington, bus išstatyti nuo sausio 17 iki kovo 3 d. Randolph galerijoje, pirmame aukšte. Parodoje dalyvauja dailininkai Reizman, Metri, Cohen Gan ir kiti Izraelio dabarties menininkai.

UZDRAUDE ATOMINĖ JĖGAINĖ

Atominių jėgainių tvarkymo komitetas uždraudė Commonwealth Edison bendrovei naudoti prie Rockfordo pastatytą atominę jėgainę, kainavusią 3.34 milijono dolerių, nes ta bendrovė rasta daugeliu atvejų nesilaikiusi saugumo taisyklių.

Advokatas GINTARAS P. ŠEPENAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 So. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. r. iki 1 val. d.